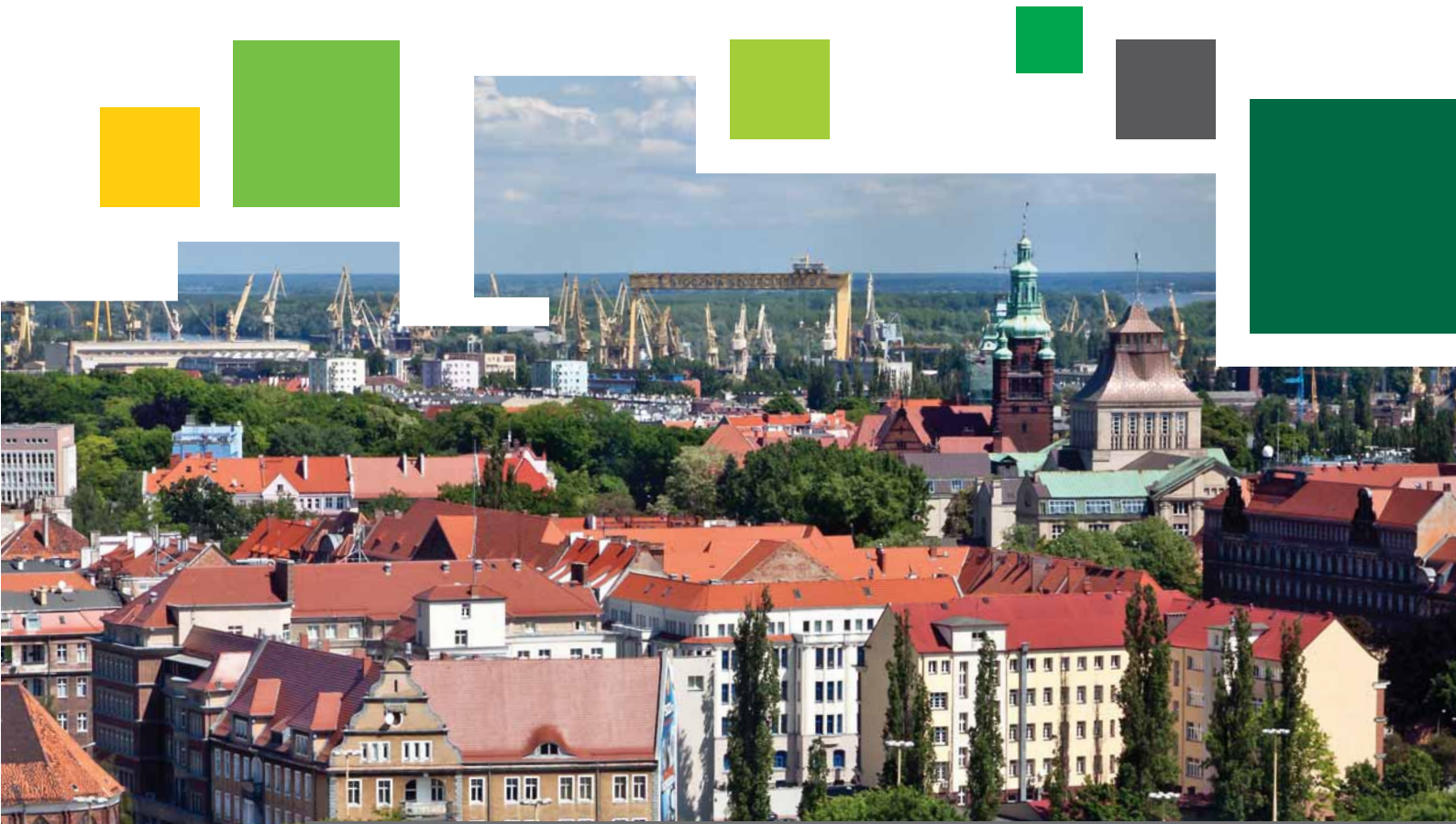

RPO

Biuletyn Informacyjny ■ nr 1 (23)/2016

Regionalnego Programu Operacyjnego
Województwa Zachodniopomorskiego

www.rpo.wzp.pl

■ MOTORY ROZWOJU

Jakie znaczenie dla regionu mają inteligentne specjalizacje?

- Rewitalizacja – nowe rozdzanie
- Wsparcie dla firm

Fundusze Europejskie
Program Regionalny

Pomorze Zachodnie

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

W NUMERZE:

- 4 PIERWSZY ROK**
– rozmowa z Marcinem Szmytem, dyrektorem Wydziału Zarządzania Strategicznego
- 7 MOTORY ROZWOJU**
– Pomorze Zachodnie wskazało swoje inteligentne specjalizacje
- 10 FUNDUSZE DLA AMBITNYCH**
– eksperci wybrali sześć koncepcji kontraktów samorządowych
- 15 REWITALIZACJA – NOWE ROZDANIE**
– jak skutecznie przywracać do życia obszary zdegradowane społecznie, gospodarczo i infrastrukturalnie
- 18 OCHRONA ZNAKÓW TOWAROWYCH**
– zmiany w rejestracji
- 20 EKSPANSJA Z WIZJĄ**
– szansa na szybszy rozwój firm z regionu
- 21 WSPARCIE DLA FIRM**
– rozmowa z Piotrem Marasem
- 22 PO PIERWSZE: WSPÓŁPRACA**
– na co firmy mogą pozyskać fundusze z RPOWZ

Biuletyn Informacyjny RPOWZ
wydawany na zlecenie
Urzędu Marszałkowskiego
Województwa Zachodniopomorskiego
ul. Korsarzy 34, 70-540 Szczecin

Program Regionalny
dla rozwoju
Pomorza Zachodniego

Gabinet Marszałka
pl. Hołdu Pruskiego 8
70-550 Szczecin
tel. 91 44 19 195
e-mail: nwolska@wzp.pl
www.rpo.wzp.pl

Realizacja:
Smartlink Sp. z o.o. (www.smartlink.pl)
Redakcja:
Jerzy Gontarz, Iwona Gutowska (Smartlink)
Współpraca z redakcją:
Arkadiusz Mazepa, Marcin Szmyt,
Natasza Wolska (UMWZ)
Projekt graficzny i skład:
Maciej Pachowicz
Korekta: Dariusz Stryniak
Fotografia na okładce: Chroma Stock

Dane zawarte w biuletynie
– stan na 7 lipca 2016 r.

Egzemplarz bezpłatny

Na rzecz B+R

Wspieranie jednostek naukowych i przedsiębiorców w tworzeniu i wykorzystywaniu rozwiązań opartych na wynikach prac badawczo-rozwojowych to główny cel porozumienia o współpracy, jakie zawarło w maju Województwo Zachodniopomorskie z Narodowym Centrum Badań i Rozwoju (NCBiR). Wspólne działania obejmują wdrażanie Regionalnej Strategii na rzecz Inteligentnych Spe-

cializacji, wypracowanie spójnego mechanizmu finansowania prac B+R w oparciu o środki krajowe i regionalne, zadania związane z promowaniem regionalnej polityki badawczo-rozwojowej w obszarach inteligentnych specjalizacji. NCBiR pełni obecnie funkcję Instytucji Pośredniczącej w programach operacyjnych Inteligentny Rozwój (PO IR) oraz Wiedza Edukacja Rozwój (PO WER).

Nowe wyzwania – nowe rozwiązania

Fot. archiwum UMWZ

Spotkanie było okazją do dyskusji o wyzwaniach, jakie stawia przed samorządami UE

3 czerwca w Szczecinie odbyła się 12. edycja Forum Samorządowego. Tematem przewodnim były wyzwania, jakie przed samorządami stawia Unia Europejska, oraz szukanie rozwiązań ekonomicznych problemów, z którymi się zmagają. Wyzwaniem są zarówno zmiany w sposobie wydatkowania pieniędzy (stopniowe odchodzenie od finansowania dotacjami na rzecz mechanizmów zwrotnych), jak i zupełnie nowe prioryte-

ty Wspólnoty. W obecnej perspektywie regiony w jeszcze większym stopniu niż dotychczas będą odpowiedzialne za realizację zadań związanych z wdrażaniem polityki spójności (w programach regionalnych alokowanych zostało 40% z 82,5 mld zł przeznaczonych na politykę spójności w Polsce). Priorytetem dla Unii jest inteligentny (efektywniejsze inwestycje w B+R) oraz zrównoważony (zwiększenie roli gospodarki niskoemisyjnej) wzrost gospodarczy, który ma sprzyjać tworzeniu nowych miejsc pracy i ograniczaniu ubóstwa. Dla samorządów to szansa na dalszy rozwój, ale też zagrożenie zadłużeniem. Dlatego podczas debat eksperckich koncentrowano się na tematyce finansowania jednostek samorządu terytorialnego. Zmianę w zasadach otrzymania unijnego wsparcia oceniono pozytywnie – finansowanie zwrotne wymusza bowiem jeszcze większą gospodarność w zarządzaniu środkami i może przyczynić się do zainteresowania innymi formami finansowania, takimi jak partnerstwo publiczno-prywatne.

Pozytywna opinia

Ministerstwo Rozwoju wydało w kwietniu pozytywną opinię o zgodności Strategii Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Szczecińskiego Obszaru Metropolitalnego (ZIT SOM) z zapisami Umowy Partnerstwa. Oznacza to możliwość finansowania projektów z Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko (POIiŚ). Pozytywnie Strategię ZIT SOM zaopiniował także Zarząd Województwa Zachodniopomorskiego, co oznacza jednocześnie zielone światło dla współfinansowania zaplanowanych w Strategii przedsięwzięć, przypisanych do środków RPOWZ.

Na dofinansowanie ZIT SOM w ramach RPOWZ przeznaczono kwotę 109,1 mln euro, z czego niemal 78 mln euro trafi do samorządów w trybie pozakonkursowym, wspierając 35 projektów (wykaz projektów przewidzianych do wsparcia w Strategii ZIT SOM został opublikowany na stronie: www.rpo.wzp.pl w załączniku nr 5 do Szczegółowego Opisu Osi Priorytetowych RPOWZ). Na realizację komplementarnych projektów z POIiŚ dotyczących rozwoju publicznego transportu zbiorowego, modernizacji i rozbudowy miejskich sieci ciepłowniczych oraz modernizacji energetycznej budynków mieszkalnych za-

Fot. Damian Róż

Strategia ZIT SOM wdraża partnerski model współpracy samorządów

planowano kwotę 90,2 mln euro (listę projektów zidentyfikowanych w ramach POIiŚ umieszczono na stronie: www.pois.gov.pl w formie załącznika do Szczegółowego Opisu Osi Priorytetowych).

Strategia ZIT SOM określa cele i kierunki rozwoju, formułuje przedsięwzięcia, które kompleksowo odpowiadają na potrzeby i problemy mieszkańców stowarzyszonych gmin, a także wdraża partnerski model współpracy samorządów. Stowarzyszenie Szczecińskiego Obszaru Metropolitalnego pełni w ramach RPOWZ funkcję Instytucji Pośredniczącej ZIT. Szczegółowe informacje dostępne są na stronie: www.zit-som.szczecin.pl.

UDANY ROK

Mija rok od rozpoczęcia realizacji Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego 2014-2020. Jest to odpowiedni moment na pierwsze podsumowania. Biorąc pod uwagę już przeprowadzone i zaplanowane na ten rok nabory wniosków, udostępniliśmy beneficjentom prawie 600 mln euro, czyli niemal 40% całej alokacji Programu (1,6 mld euro). Nie tylko liczby odzwierciedlają ogromną pracę, jaką wszyscy włożyliśmy w przygotowanie do korzystania ze środków RPOWZ.

Zacznijmy od pozytywnych doświadczeń związanych z terytorialnym kierunkowaniem wsparcia z RPOWZ. W Szczecińskim Obszarze Metropolitalnym wspieramy wdrażanie mechanizmu Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych. Strategię ZIT dla tego obszaru pozytywnie ocenił zarówno Zarząd Województwa, jak i Ministerstwo Rozwoju. W ostatnich dniach pozytywną opinię Zarządu Województwa otrzymała Strategia ZIT dla Koszalińsko-Kołobrzeskiego Obszaru Funkcjonalnego, przygotowana przez partnerstwo międzygminne tworzone przez 19 gmin obszaru z Koszalinem na czele.

Uruchomiliśmy też Kontrakty Samorządowe – jest to nasz regionalny pomysł na inicjowanie współpracy terytorialnej w mniejszych ośrodkach. Wybraliśmy do realizacji sześć koncepcji Kontraktów Samorządowych, które będą najskuteczniej wzmacniać rozwój gospodarczy na poziomie lokalnym (minimum trzy sąsiadujące jednostki samorządu terytorialnego).

Przeprowadziliśmy konkurs na animowanie lokalnych społeczności na terenie najłabiej rozwijających się gmin objętych Specjalną Strefą Włączenia, celem zainteresowania ich przygotowaniem programów rewitalizacji. Otrzymają one dofinansowanie z Europejskiego Funduszu Społecznego pod warunkiem zaangażowania lokalnych społeczności do prac nad programem. Równoległe uruchamiamy nabór wniosków o dofinansowanie projektów polegających na przygotowaniu bądź aktualizacji programów rewitalizacji. Ten konkurs jest finansowany ze środków przekazanych przez Ministerstwo Rozwoju z Programu Pomoc Techniczna. Tu także premiowany będzie wysoki poziom partycypacji społecznej. Tak przygotowane programy mają większe szanse powodzenia.

Zarząd Województwa przyjął Wykaz Inteligentnych Specjalizacji. Ich wskazanie było efektem długotrwałych analiz oraz wielu spotkań i rozmów z przedsiębiorcami, przedstawicielami instytucji otoczenia biznesu czy szkół wyższych. W wyniku uruchomienia tzw. procesu przedsiębiorczego odkrywania i zastosowania dodatkowych, bardziej szczegółowych kryteriów udało się wyznaczyć osiem dziedzin nieco węższych niż te określone jako regionalne specjalizacje Pomorza Zachodniego. To one zyskają dostęp do środków RPOWZ przeznaczonych na wzmacnianie badań naukowych, rozwoju technologicznego i innowacji. Jako jedne z pierwszych w obszarze inteligentnych specjalizacji objęte zostaną wsparciem projekty związane z rozwojem zaplecza badawczo-rozwojowego.

Zapraszam do lektury!

Olgiard Geblewicz

Marszałek Województwa Zachodniopomorskiego

Zapraszamy do zapoznania się z cyfrową wersją biuletynu, wzbogaconą o filmy i galerie zdjęć. Biuletyn można przeglądać również za pomocą urządzeń mobilnych. Wejdź na stronę <http://online.smartlink.pl/online/rpo> lub skorzystaj z kodu QR.

PIERWSZY ROK

Dobrym doświadczeniem pierwszego roku wdrażania RPOWZ jest to, że z jednej strony udało nam się wprowadzić w życie ideę Kontraktów Samorządowych, a z drugiej – wesprzeć opracowanie dojrzałych strategii ZIT – mówi Marcin Szmyt, dyrektor Wydziału Zarządzania Strategicznego w UMWZ w Szczecinie.

Fot. Marcin Omelańczuk

Uruchamianie funduszy unijnych na lata 2014-2020 uzależniono od spełnienia przez Polskę warunków *ex ante* w pewnych obszarach. Dlaczego region nie może jeszcze uruchomić środków europejskich na przykład na inwestycje w ochronę zdrowia?

Warunkowość *ex ante* została wprowadzona do systemu wdrażania Funduszy Europejskich w regulacjach UE na lata 2014-2020. Warunki wstępne mają zastosowanie do tych obszarów wsparcia, które wymagają istotnych zmian o charakterze systemowym, wymuszających m.in. zmiany w krajowej legislacji czy też wprowadzenia nowego podejścia do zarządzania określoną sferą zadań państwa czy samorządu.

Warunki wstępne nie funkcjonują w próżni. Komisja Europejska uznaje, że środki europejskie przeznaczone na realizację polityki spójności powinny być silnie powiązane z realizacją strategii *Europa 2020* – podstawowego dokumentu określającego cele rozwojowe całej UE. Wszystkie cele tematyczne objęte interwencją Funduszy

Europejskich muszą się przyczynić do realizacji strategii *Europa 2020*. A sposób osiągania celów strategii jest określany na poziomie każdego kraju członkowskiego i rokrocznie monitorowany. Dokonywana przez KE ocena postępów przekłada się na formułowane co rok zalecenia Rady UE kierowane indywidualnie do krajów członkowskich, w tym Polski. Jako że środki europejskie koncentrują się na dziedzinach istotnych dla rozwoju naszego kraju, zostały wprężnięte w realizację celów krajowych strategii *Europa 2020*. A warunki *ex ante*, mające zastosowanie w tych obszarach wsparcia ze środków UE, które wymagają najpoważniejszych zmian, dodatkowo to powiązanie z realizacją strategii *Europa 2020* wzmacniają.

Tak jest między innymi właśnie w obszarze ochrony zdrowia, w którym instytucje UE wskazują na potrzebę zmiany modelu zarządzania systemem ochrony zdrowia i jego lepszego skoordynowania w celu zwiększenia dostępności do świadczeń zdrowotnych.

Czyli Unia Europejska zachęca nas w ten sposób do sprawniejszego reformowania państwa?

To ma być pewna gwarancja, że środki europejskie przekładają się także na systemowe zmiany organizacji państwa. Takie postawienie sprawy na pewno zwiększa szansę na wprowadzenie tych zmian. W końcu środki UE – mimo że nie jedyne – to ciągle najbardziej znaczące źródło finansowania inwestycji w Polsce. Zalecenia Rady UE to nie jest nowa rzecz – towarzyszą realizacji strategii *Europa 2020*, ale wraz ze startem perspektywy finansowej 2014-2020 proces ich wdrażania nabrał nowej dynamiki.

Dłużej trwały negocjacje programów z Komisją Europejską, a mimo to udało się w krótszym czasie uruchomić pierwsze nabory z RPOWZ. Z czego wynikało wcześniejsze spowolnienie?

Przesunięciu w czasie uległ moment przyjęcia programu regionalnego, co było wynikiem dość późnego zaproszenia nas przez Komisję Europejską do stołu negocjacyjnego. Same negocjacje również trwały długo i były podzielone na kilka etapów. Wszystko to ma swoje źródło w zwiększonych w tej perspektywie oczekiwaniach co do interwencji Funduszy Europejskich, silnym powiązaniu ich ze strategią *Europa 2020* czy też wprowadzeniu nowych instrumentów wsparcia.

Rozmowy z Komisją trwały dłużej, a sam nasz program regionalny został zaakceptowany o wiele później, licząc od formalnego startu perspektywy finansowej (1 stycznia 2014 r.) niż jego poprzednik – czyli RPOWZ 2007-2013. Bardzo sprawnie przebiegło już nato-

miast – leżące tylko w naszej gestii – uruchomienie środków nowego Programu. Wykorzystując doświadczenia z lat poprzednich i istniejącej struktury, zaledwie w ciągu trzech miesięcy od akceptacji RPOWZ 2014-2020 rozpoczęliśmy pierwsze nabory wniosków.

Wciąż jednak nie we wszystkich obszarach można uruchomić środki unijne.

Odpowiedzialne za ten stan rzeczy są przede wszystkim warunki wstępne. Tylko część z nich udało się spełnić na etapie negocjacji. Jest jeszcze kilka, które do końca 2016 r. powinny być wypełnione, by nie narazić się na ryzyko zawieszenia płatności z Komisji.

Pozostało jeszcze kilka obszarów, które wymagają wypełnienia warunków postawionych przez Komisję Europejską na poziomie zarówno krajowym, jak i regionalnym. W gestii rządu pozostaje przywołany już obszar związany ze zdrowiem. Jest on traktowany przez KE jako jeden z kluczowych i wymaga reorganizacji całego systemu. Proces wypełniania warunku *ex ante* w tym obszarze jest czasochłonny, ale powoli dobiega końca. Obejmuje zarówno przyjęcie *Policy Paper** dla obszaru ochrony zdrowia w Polsce, jak i sporządzenie map potrzeb zdrowotnych w odniesieniu do głównych chorób cywilizacyjnych dotyczących Polaków. Wypełnienie warunku pozwoli na lepsze zaadresowanie inwestycji w obszarze zdrowia na poziomie krajowym i regionalnym oraz dostosowanie ich do rzeczywistych potrzeb.

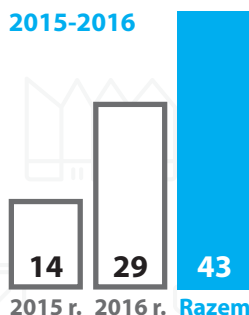
Na poziomie krajowym nie zakończyły się też prace nad zmianą *Prawa wodnego* i opracowaniem planów gospodarowania wodami na obszarach dorzeczy, a to również ma wpływ na tempo wdrażania programów regionalnych. Do czasu wypełnienia warunku nie powinniśmy uruchamiać wsparcia w zakresie chociażby bezpieczeństwa przeciwpowodziowego.

By spełnić warunki *ex ante* na poziomie regionalnym, należało uregulować obszary związane z gospodarką odpadami, transportu i przygotować regionalną strategię inteligentnych specjalizacji.

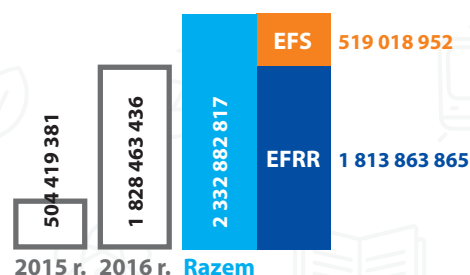
Każdy z regionów realizuje te warunki we własnych zakresie i według własnego harmonogramu. Warunek wstępny związany z gospodarką odpadami realizujemy wspólnie ze stroną rządową. Ona odpowiada za Krajowy Plan Gospodarki Odpadami, my – za skorelowany z nim Wojewódzki Plan Gospodarki Odpadami. Tu także istnieje potrzeba zapewnienia komplementarności pomiędzy zamierzeniami inwestycyjnymi podejmowanymi na poziomie krajowym i wojewódzkim.

W obszarze transportu niezbędne jest natomiast przygotowanie Planu Inwestycji Transportowych, określającego kierunki rozwoju systemu transportowego w województwie – nie tylko transportu drogowego, ale i kolejowego oraz równie istotnego na Pomorzu Zachodnim transportu wodnego. Przygotowanie Planu i uzyskanie dla niego akceptacji Komisji Europejskiej jest przepustką do potwierdzenia możliwości zainwestowania sporych środków RPO w modernizację regionalnej sieci transportowej.

LICZBA NABORÓW URUCHOMIONYCH W LATACH 2015-2016

WARTOŚĆ ALOKACJI W NABORACH URUCHOMIONYCH W LATACH 2015-2016 (W ZŁ)

Kończymy również prace nad regionalną strategią inteligentnych specjalizacji, wskazującą na obszary gospodarki naszego regionu stanowiące o jej sile i przewagach konkurencyjnych. W ostatnich tygodniach Zarząd Województwa przyjął wykaz specjalizacji, które – obok samej strategii inteligentnych specjalizacji oraz dokumentu określającego politykę gospodarczą województwa – będą wspólnie określać kierunki wsparcia na rzecz badań i innowacji wraz z wykorzystaniem specyficznych potencjałów gospodarczych Pomorza Zachodniego.

Wszystkie dokumenty odpowiadające za wypełnienie warunkowości *ex ante* z poziomu regionu powinny trafić do Komisji Europejskiej w czasie, który pozwoli Komisji na potwierdzenie jeszcze w 2016 r., że faktycznie wymagane warunki spełniamy.

Część środków w RPO czeka na renegecje Kontraktów Terytorialnych. Dlaczego?

Kontrakt Terytorialny jest rozwiązaniem wprowadzonym w polskim systemie zarządzania rozwojem regionalnym. Nie wiąże się w bezpośredni sposób z oczekiwaniami czy wymogami KE. Z perspektywy regionów spełnia bardzo ważną funkcję przy określaniu wspólnie z rządem kluczowych dla rozwoju regionalnego działań i przedsięwzięć. Wykorzystywany jest także do skoordynowania interwencji prowadzonych z poziomu krajowego i regionalnego z wykorzystaniem środków UE. I w tym sensie brak jego aktualizacji względem pierwotnej wersji, podpisanej jesienią 2014 r., może wpływać na uruchamianie wsparcia z RPO. Ta sytuacja dotyczy przede wszystkim inwestycji w publiczną infrastrukturę B+R, które do Kontraktu zostaną wprowadzone dopiero po ich zatwierdzeniu przez stronę rządową (Ministerstwo Rozwoju, Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego oraz Narodowe Centrum Badań i Rozwoju). Bez ich ujęcia w Kontrakcie te przedsięwzięcia nie mogą aplikować o środki RPO.

Renegecje Kontraktu wymaga też lista projektów z zakresu ochrony zdrowia planowanych do finansowania z RPO w trybie pozakonkursowym. Lista przedsięwzięć inwestycyjnych w szpitalach wojewódzkich od czasu podpisania Kontraktu uległa zmianie. Musi to znaleźć odzwierciedlenie w jego treści. A do tego potrzebne są renegecje.

Jest to złożona i czasochłonna procedura – obie strony powinny do renegecji Kontraktu Terytorialnego przystąpić odpowiednio przygotowane, mając w ręku stanowiska negocjacyjne. Ostatnio pojawiły się sygnały ze strony Ministerstwa Rozwoju, że mechanizm Kontraktów Terytorialnych poddany został rewizji i już

W przypadku RPOWZ wskaźnik finansowy ram wykonania wynosi dla programu* **21,87% alokacji** – do końca 2018 r. z KE należy rozliczyć **395,5 mln euro** wydatków kwalifikowanych. W podziale na osie priorytetowe przedstawia się następująco:

nr osi	fundusz	alokacja UE	2018 r.**	
I	EFRR	342 050 000	82 914 235	20,60%
II	EFRR	217 711 416	39 066 895	15,25%
III	EFRR	73 000 000	22 509 412	26,21%
IV	EFRR	90 401 645	21 038 172	19,78%
V	EFRR	282 655 292	76 091 472	22,88%
VI	EFS	165 000 000	67 941 177	35,00%
VII	EFS	131 180 000	40 125 647	26,00%
VIII	EFS	90 191 295	19 099 333	18,00%
IX	EFRR	145 000 000	26 692 235	15,65%
razem	EFRR	1 150 818 353	268 312 421	19,82%
razem	EFS	386 371 295	127 166 157	27,98%
razem	EFRR + EFS	1 537 189 648	395 478 578	21,87%

*dane bez osi X Pomoc techniczna
**wartość alokacji do scertyfikowania dla 2018 r.

wkrótce samorządy województw zostaną zaproszone do rozmów dotyczących przyszłości Kontraktów – tej najbliższej (związanej z renegotiacjami) i tej dalszej (obejmującej modyfikację samego mechanizmu Kontraktu).

Województwo ma za sobą pierwsze doświadczenia we wdrażaniu terytorialnego wymiaru polityki spójności. Trudno było?

Jesteśmy usatysfakcjonowani dotychczasowymi efektami. Oczywiście, możemy oceniać jedynie ten etap, na którym samorządy lokalne podjęły się wysiłku budowania wspólnych planów rozwoju dla szerszego niż granice gminy czy powiatu obszaru. Przed nimi pewnie trudniejsze wyzwanie, czyli przeniesienie planów w rzeczywistość i zrealizowanie przedsięwzięć, które na te plany się złożyły.

Mamy już za sobą konkurs na koncepcje Kontraktów Samorządowych. Konkurs dowiódł gotowości samorządowców do spojrzenia na swoje lokalne ojczyzny przez pryzmat procesów, które – jako nieznaną granic administracyjnych – wymagają kooperacji z sąsiadami. Pokazał także, że coraz powszechniej i bardziej świadomie za klucz do lokalnego rozwoju samorządy uznają gospodarkę i działających na terenie gminy czy powiatu przedsiębiorców.

Bardzo dobrym doświadczeniem pierwszego roku wdrażania RPOWZ jest, obok wprowadzenia w życie oryginalnej idei Kontraktów Samorządowych, wsparcie opracowania dojrzałych strategii Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych. Jedna – obejmująca Szczeciński Obszar Metropolitalny – uzyskała już pozytywną opinię Samorządu Województwa, a także Ministerstwa Rozwoju. Druga – opracowywana dla Koszalińsko-Kołobrzieszko-Białogardzkiego Obszaru Funkcjonalnego – powinna wkrótce taką opinię uzyskać.

Za chwilę będziemy też mogli dokonywać pierwszych podsumowań naborów, które dedykowane były wyznaczonej przez nas i wyposażonej w preferencyjne wsparcie z RPO Specjalnej Strefy Włączenia. Udzielanie wsparcia dla przedsięwzięć z obszaru SSW rozpoczęliśmy od projektów adresowanych do przedsiębiorców zamierzających na tym obszarze tworzyć miejsca pracy. Uruchomiliśmy też nabór na projekty, których celem będzie animowanie działań rewitalizacyjnych w najsłabszych gminach z tego obszaru.

Ile konkursów w całym RPOWZ zostało dotychczas ogłoszonych, ile wniosków wpłynęło i na jakie kwoty?

Biorąc pod uwagę wszystkie ogłoszone nabory, oddaliśmy dotychczas do dyspozycji wnioskodawców 2,3 mld zł, czyli 40% alokacji Programu Regionalnego. Nie wyczerpuje to naszych planów na 2016 r. W kolejce do uruchomienia czekają następne nabory i kolejne setki milionów złotych.

Zbliża się kamień milowy w postaci przeglądu śródkresowego na koniec 2018 r. Czy tzw. ramy wykonania nie są zagrożone? Województwo nie utraci rezerwy przypisanej do RPOWZ?

Monitorujemy sytuację związaną z tempem realizacji poszczególnych działań Programu. Analizujemy harmonogramy projektów, które są przedkładane do dofinansowania. Wniosek na dziś jest taki, że problemów z wypełnieniem ram wykonania mieć nie powinniśmy. Co nie oznacza, że coraz bliższy koniec 2018 r. i określone wartości wskaźników, które musimy do tego czasu osiągnąć, nas nie mobilizują. Brak takiego kamienia milowego i ciągle daleka perspektywa zakończenia okresu programowania 2014-2020 na pewno nie wpływałyby dynamizująco na tempo wdrażania.

Koniec 2018 r. jest też o tyle istotny, że wtedy „wybije” dla naszego RPO po raz pierwszy zasada n+3. Konsekwencje braku realizacji zasady n+3 są nawet poważniejsze niż te, które grożą za nieosiągnięcie ram wykonania, i które mogą się wiązać z przesunięciem środków do innej osi Programu Regionalnego lub w skrajnym przypadku – z przesunięciem środków do innego programu. Jeśli nie rozliczymy z Komisją Europejską określonej osobno dla każdego roku realizacji RPO części alokacji, to zgodnie z zasadą n+3 zobowiązania Komisji zostaną dla tej alokacji anulowane. W efekcie bezpowrotnie stracimy te pieniądze.

Rozmawiał Jerzy Gontarz

* Policy Paper ma charakter dokumentu wdrożeniowego wobec krajowych dokumentów strategicznych w danym obszarze.

MOTORY ROZWOJU

Pomorze Zachodnie wskazało swoje inteligentne specjalizacje. Są to najsilniejsze obszary regionalnej gospodarki, które dodatkowo wyróżniają się dużym potencjałem badawczo-rozwojowym oraz możliwościami zarówno wykorzystania nowych rozwiązań w produkcji i usługach, jak i zdobywania nowych rynków.

W obecnym okresie programowania Unia Europejska chce pobudzać te gałęzie gospodarki, które najlepiej funkcjonują w poszczególnych regionach. Dlatego zaczęto mówić o regionalnych i inteligentnych specjalizacjach. – Specjalizacje są wyznaczone po to, by wzmocnić interwencję funduszy unijnych. Pozwalają skoncentrować się na najbardziej obiecujących obszarach gospodarki i w ten sposób stymulować rozwój regionu – wyjaśnia Marek Orszewski, zastępca dyrektora Wydziału Zarządzania Strategicznego w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Zachodniopomorskiego.

Inwestycje, nie wydatki

W strategii *Europa 2020* wyraźnie wskazano, że inteligentne specjalizacje powinny stać się najważniejszym elementem lokalnie (na poziomie krajów i regionów) definiowanych strategii innowacji. Co do tego zgodni są przedstawiciele wszystkich regionów. Wybór specjalizacji stał się więc koniecznością. Każdy region, chcąc uruchomić działania finansowane z Funduszy Europejskich i skierowane na wsparcie innowacyjności, musi mieć przygotowaną strategię na rzecz inteligentnych specjalizacji. To jeden z tzw. warunków *ex ante*. Mówiąc wprost, spełnienie tego warunku pozwala na odblokowanie finansowania w celu tematycznym 1: „Wzmocnianie badań naukowych, rozwoju technologicznego i innowacji” wyznaczonym na lata 2014-2020.

SPECJALIZACJE POZWALAJĄ SKONCENTROWAĆ SIĘ NA NAJBARDZIEJ OBIECUJĄCYCH OBSZARACH GOSPODARKI I W TEN SPOSÓB STYMULOWAĆ ROZWÓJ REGIONU

W ten cel wpisuje się m.in. wsparcie rozwoju firm w Regionalnym Programie Operacyjnym Województwa Zachodniopomorskiego 2014-2020 (RPOWZ), skoncentrowane w pierwszej osi priorytetowej *Gospodarka, innowacje, nowe technologie*. Pieniądze przeznaczone na badania i rozwój (B+R), a także na wdrażanie wyników tych prac i implementowanie nowych rozwiązań w najlepiej rozwiniętych obszarach gospodarki regionu przyniosą w przyszłości wartość dodaną. Takie podejście sprzyja traktowaniu środków unijnych nie jako puli pieniędzy do wydania, ale przede wszystkim jako inwestycji.

Fot. Chroma Stock

Unia chce pobudzać te obszary gospodarki, które najlepiej funkcjonują w poszczególnych regionach

Ideą tego podejścia jest zwiększenie nakładów sektora prywatnego na B+R (w Polsce wciąż stanowią mniejszą część w relacji do nakładów publicznych). Inteligentne specjalizacje pozwalają wskazać obszary, w których tego typu inwestycje mają największe szanse powodzenia, a wsparcie z funduszy europejskich uruchomi też środki własne przedsiębiorców.

Regionalne specjalizacje

Zachodniopomorskie wybrało indywidualną ścieżkę wyznaczenia inteligentnych specjalizacji. Nim tego dokonało, wskazało – opierając się na analizach statystycznych – tzw. regionalne specjalizacje.

– Zastosowaliśmy podejście dwuetapowe. Najpierw wyznaczyliśmy regionalne specjalizacje, a dopiero potem na ich podstawie wskazaliśmy inteligentne specjalizacje. Te pierwsze istnieją u nas od marca 2013 r. Identyfikowaliśmy je jedynie poprzez analizę danych statystycznych i wskaźników gospodarczych, tak więc bezpośredni kontakt z przedsiębiorcami na tym etapie nie był potrzebny – mówi Jacek Baraniecki, główny specjalista w Biurze ds. Rozwoju Regionalnego w Wydziale Zarządzania Strategicznego.

Wyłonienie regionalnych specjalizacji pokazało, jakie znaczenie dla regionu mają poszczególne branże w kontekście rynku pracy, obrotów, eksportu itp.

REGIONALNE SPECJALIZACJE W WOJEWÓDZTWIE ZACHODNIOPOMORSKIM

- biogospodarka (oparta o naturalne zasoby regionu i jego potencjał gospodarczy oraz naukowo-badawczy)
- działalność morska i logistyka (w tym technika morska – branża, która jest mocno osadzona w regionie, ale która musi odpowiadać na współczesne wyzwania)
- przemysł metalowo-maszynowy (w regionie przybywa firm z tego sektora, zwiększa się oferta parków przemysłowych, dodatkowym atutem są cenne doświadczenia związane z przemysłem okrętowym)
- usługi przyszłości (dynamicznie rozwijająca się branża ICT, IT czy przemysły kreatywne)
- turystyka i zdrowie (wykorzystanie zasobów przyrodniczych i dorobku kulturowego).

Źródło: UMWZ

Jeśli chodzi o różnicę między regionalnymi a inteligentnymi specjalizacjami, to nie każdy postrzega ją dość ostro. W kilku województwach eksperci zamiennie używają obu pojęć. Zachodniopomorskie stawia wyraźną cezurę. – Inteligentne specjalizacje są to obszary i branże, które – poza cechami właściwymi dla regionalnych specjalizacji – charakteryzuje potencjał badawczo-rozwojowy, możliwości wykorzystania nowych rozwiązań w produkcji czy usługach oraz poszerzaniu rynków – wyjaśnia Marek Orszewski.

Koncepcja inteligentnej specjalizacji nie jest zupełnie nowa, ale dopiero planując okres programowania 2014-2020, Komisja Europejska zaczęła ją forsować jako podejście zapewniające dużą efektywność wykorzystania funduszy unijnych. Nad pomysłem pracowała Grupa Ekspertcka „Wiedza dla Wzrostu”, którą w 2005 r. powołał ówczesny unijny komisarz ds. badań i rozwoju Janez Potočnik. Wice-

Paweł Szeremet, główny specjalista w Biurze ds. Rozwoju Regionalnego w Wydziale Zarządzania Strategicznego:

Komisja Europejska przekonała kraje członkowskie do tego, by się gospodarczo specjalizować. Polega to na wyłonieniu takich obszarów gospodarki, które mają największy potencjał badawczo-rozwojowy oraz innowacyjny. Takie dziedziny zapewnić mają największą dynamikę rozwoju całej gospodarki.

Fot. Marcin Omelanczuk

przewodniczącym tej grupy był prof. Dominique Foray, który dziś uchodzi za jednego z najważniejszych autorów podejmujących tę tematykę. Od wcześniej prowadzonych polityk innowacyjnych wypracowane przez Foraya i jego współpracowników podejście odróżnia się wzmocnieniem roli rynku i samych przedsiębiorców. Metodę angażowania ich do wyznaczania strategicznych kierunków rozwoju nazwano „procesem przedsiębiorczego odkrywania” (ang. *entrepreneurial process of discovery*). Ma on charakter oddolny – powinien pokazać, w jakich obszarach gospodarczych region radzi sobie najlepiej w dziedzinie badań, rozwoju i innowacji (B+R+I). Wokół nich należy integrować regionalnych partnerów i zasoby.

By wesprzeć regiony w procesie przygotowania strategii rozwoju uwzględniających inteligentną specjalizację, Komisja Europejska – a ściślej członkowie grupy roboczej pn. Platforma Inteligentnych Specjalizacji – opracowała przewodnik „RIS 3 Guide”. I choć mniej więcej wiadomo, w jaki sposób należałoby prowadzić proces dochodzenia do inteligentnych specjalizacji, to realizacja tego modelu nie doczekała się spójnych i powszechnie stosowanych rozwiązań. Nie tylko brakuje jednej metodologii na poziomie województw, ale także trudno znaleźć jednoznaczne powiązania między krajowymi i regionalnymi specjalizacjami. Brak też jakichkolwiek dobrych praktyk pokazujących, jak może wyglądać proces przedsiębiorczego odkrywania.

Dialog z przedsiębiorcami

– Komisja Europejska nie wskazała jednej drogi przedsiębiorczego odkrywania. Wiadomo jednak, że jest to proces, w którym powinny uczestniczyć firmy, instytucje otoczenia biznesu czy szkoły wyższe. Inteligentnych specjalizacji nie sposób wyznaczyć zza biurka. My zastosowaliśmy kilka narzędzi – tłumaczy Paweł Szeremet, główny specjalista w Biurze ds. Rozwoju Regionalnego. Wydział Zarządzania Strategicznego Urzędu Marszałkowskiego prowadził indywidualne rozmowy z wybranymi przedsiębiorcami. Ekspertcy pytali o stosowane rozwiązania, plany dotyczące projektów, problemy, z jakimi borykają się firmy. Przeprowadzono wśród ich właścicieli ankiety i kwestionariusze przedsięwzięć, w których mogli oni informować o swoich planach inwestycyjnych. Organizowano spotkania fukusowe (typu *smart lab*), na które zapraszano przedstawicieli wybranych branż oraz szkół wyższych. Spotkanie tych dwóch środowisk po-

zwoliło na wyznaczenie obszarów, w których może dojść do współpracy w zakresie B+R. Urząd Marszałkowski wspólnie z ośrodkami innowacji organizuje też giełdy, podczas których oba środowiska próbują znaleźć tematy do współpracy. Ekspertsi spotykali się również z grupami firm i klastrami. Podczas takich spotkań wymieniano się informacjami o możliwościach, jakie daje program operacyjny, oraz potrzebach i kierunkach rozwoju przedsiębiorstw.

– Najważniejsze jest to, że ten proces jest żywy i wciąż trwa. Utrzymujemy stały kontakt z firmami, przekonując je, że mogą i powinny uczestniczyć w kształtowaniu polityki rozwoju regionu. Zaangażowanie przedsiębiorców jest kluczowe, bo oni najlepiej potrafią określić swój potencjał i zdolność do generowania innowacji, m.in. przy współpracy z sektorem B+R – podkreśla Paweł Szeremet.

Dotychczas przedsiębiorcy byli zaledwie elementem w tworzeniu regionalnych strategii innowacji. Teraz zostali podniesieni do rangi jej współtwórców. To rynek powinien wskazać, jakiego wsparcia oczekuje, zwłaszcza w zakresie B+R.

Inteligentne specjalizacje

Prowadzone przez kilka lat prace doprowadziły do wskazania inteligentnych specjalizacji. – Wyłoniliśmy je spośród regionalnych specjalizacji. Ale trzeba było zastosować nowe kryteria gospodarcze, takie jak dynamika, czy grupę kryteriów związanych z poziomem innowacyjności. Dotyczy ona zarówno przedsiębiorców, jak i sfery nauki. Przedsiębiorcy muszą prowadzić działalność badawczo-rozwojową i tworzyć nowatorskie rozwiązania, co znajduje odzwierciedlenie np. w liczbie uzyskanych patentów. Z kolei szkoły wyższe i jednostki naukowe w regionie powinny być dla firm reprezentujących daną inteligentną specjalizację partnerem gotowym do podejmowania współpracy, co sprawdziliśmy, analizując profile badań naukowych prowadzonych przez wszystkie katedry i instytuty. Kolejnym czynnikiem, który miał znaczący wpływ na wyłonienie inteligentnych specjalizacji, była aktywność i otwartość przedsiębiorców – mówi Jacek Baraniecki.

W procesie przedsiębiorczego odkrywania przedstawiciele firm pokazali, że mają świadomość istnienia specjalizacji i wspólnie działają na ich rzecz. Dowiedli też, że mają plany rozwoju, które wpisują się w konkretny obszar gospodarki. W ten sposób powstał *Wykaz inteligentnych specjalizacji*, który w czerwcu 2016 r. został przyjęty przez Zarząd Województwa.

WYKAZ INTELIGENTNYCH SPECJALIZACJI POMORZA ZACHODNIEGO

- wielkogabarytowe konstrukcje wodne i lądowe
- zaawansowane wyroby metalowe
- produkty drzewno-meblarskie
- opakowania przyjazne środowisku
- produkty inżynierii chemicznej i materiałowej
- nowoczesne przetwórstwo rolno-spożywcze
- multimodalny transport i logistyka
- produkty oparte na technologiach informacyjnych.

Źródło: UMWZ

Analizy i zastosowane kryteria doprowadziły do wskazania obszarów, które niezupełnie pokrywają się z regionalnymi specjalizacjami. Największa część inteligentnych specjalizacji pochodzi z biogospodarki, a najmniejsza – z obszaru turystyki i zdrowia. Każda inteligentna specjalizacja może być powiązana z kilkoma regionalnymi specjalizacjami. Przy ich wyłanianiu zastosowano parę zasad. – Jedną z nich jest uszczegółowienie, które oznacza, że inteligentna specjalizacja musi być węższa niż regionalna specjalizacja. Odrzucono obszary gospodarcze cechujące się gorszymi parametrami konkurencyjności. Zawężaliśmy je w takich granicach, by zachować odpowiednią masę krytyczną. Przyjęliśmy, że dana specjalizacja powinna mieć istotny udział w gospodarce województwa, np. rzędu 1-2%. Ważne też, by miała orientację prorynkową – w jej obrębie powinny być produkowane podobne towary lub grupy towarów. Dodatkowo firmy tworzące daną specjalizację powinny charakteryzować jakąś wspólną cechę, jak zatrudnianie pracowników o podobnych kwalifikacjach lub korzystanie ze wspólnej bazy naukowej – wylicza Jacek Baraniecki.

W KONKURSACH O WSPARCIE PROJEKTÓW INNOWACYJNYCH POJAWIĄ SIĘ ODPOWIEDNIE KRYTERIA PREMIUJĄCE PRZEDSIĘWZIĘCIA MIESZCZĄCE SIĘ W OBSZARACH INTELIGENTNYCH SPECJALIZACJI

Niewykluczone, że innowacje w odpowiedniej skali pojawią się w zupełnie nowym obszarze. Badanie specjalizacji odbywa się w sposób ciągły, dlatego eksperci zarządzający tym procesem chcą mieć stały kontakt z rynkiem. Przedsiębiorcze odkrywanie będzie działać jak wykrywacz trendów rozwojowych, za którymi trzeba umieć podążać.

Pomorze Zachodnie przygotowuje *Regionalną strategię innowacji na rzecz inteligentnych specjalizacji*. Strategia ta jednak nie będzie definiowała inteligentnych specjalizacji. Określi jedynie sposób ich identyfikowania i monitorowania. Sam wykaz inteligentnych specjalizacji zostanie podany w odrębnym dokumencie, tworzonemu cyklicznie. Dzięki temu nie trzeba będzie aktualizować strategii innowacji przy każdej zmianie wykazu inteligentnych specjalizacji. W konkursach o wsparcie projektów innowacyjnych pojawią się odpowiednie kryteria premiujące przedsięwzięcia mieszczące się w obszarach inteligentnych specjalizacji lub wręcz kryteria dostępowe, warunkujące możliwość udziału tylko takich przedsięwzięć.

Jerzy Gontarz

FUNDUSZE DLA AMBITNYCH

Przygotowana w Urzędzie Marszałkowskim koncepcja Kontraktów Samorządowych jest autorską odpowiedzią na nowe podejście do rozwoju regionów. W tej perspektywie finansowej premiowane jest wspólne rozwiązywanie potrzeb, które najczęściej wykraczają poza granice poszczególnych miast, gmin czy powiatów. W większości województw granice takiej interwencji zostały narzucone. Pomorze Zachodnie zdecydowało się pójść własną drogą.

Pomysł Kontraktów Samorządowych polega na realizacji zintegrowanych, czyli powiązanych ze sobą, projektów opartych na wykorzystaniu potencjału lokalnych samorządów z obszaru minimum trzech gmin. Ani potencjały, ani problemy nie kończą się bowiem na granicy konkretnej gminy czy powiatu.

– Różnimy się od innych regionów tym, że nie narzucaliśmy granic obszarów, które mogą przystąpić do kontraktów. To samorządy i ich partnerzy oddolnie decydowali, z kim chcą związać się wspólną wizją rozwoju i razem realizować przedsięwzięcia – mówi Igor Jasinski, kierownik Biura ds. Rozwoju Regionalnego w Wydziale Zarządzania Strategicznego.

Autorzy pomysłu mają nadzieję, że poprzez Kontrakty Samorządowe zlikwidują jeden z podstawowych mankamentów w inwestowaniu środków UE. Brak koordynacji i współpracy nawet w małych środowiskach lokalnych oraz pewne ograniczenia w inwestowaniu Funduszy Europejskich powodowały, że poszczególne projekty odpowiadały tylko na część z łańcucha potrzeb. Powstawały np. strefy inwestycyjne, do których nie mogli dojechać dostawcy, gdyż nie wybudowano dróg dojazdowych ani nie zapewniono komunikacji publicznej. Inwestując w rozwój gospodarczy, nie zawsze myślano o zapewnieniu odpowiednio wykształconej kadry. W ramach Kontraktów Samorządowych projektodawcy powinni zaplanować powiązane ze sobą przedsięwzięcia, które obejmą zarówno przygotowanie infrastruktury, zapewnienie dostępności, jak i zadbanie o dobrze przygotowane kadry poprzez inwestycje w edukację.

Cel: rozwiązanie wspólnych problemów

W takim podejściu do dystrybucji unijnych pieniędzy szansę rozwoju zauważyli zachodniopomorscy samorządowcy. – Kontrakty Samorządowe są istotną zmianą w porównaniu z poprzednim okresem programowania. Dzięki współpracy wielu podmiotów – samorządów, przedsiębiorców i organizacji pozarządowych – możemy w sposób zintegrowany i o wiele bardziej efektywny zaplanować działania wspierające rozwój społeczno-gospodarczy określonego obszaru – mówi Stanisław Kuczyński, starosta drawski. – Mając na uwadze wspólne problemy i potencjały, opracowaliśmy koncepcję *Kontraktu Samorządowego Strefa Centralna*, który obejmuje obszar trzech powiatów: drawskiego, łobeskiego oraz świdwińskiego. Łącznie to 17 gmin.

Ewa Dudar, radna Województwa Zachodniopomorskiego:

Koncepcja „Kontraktu Samorządowego Lider Pojezierza” to klamra, która spina wiele zadań ważnych z punktu widzenia lokalnych społeczności, elastycznie wpisujących się w rozwój naszego regionu. Jednostki samorządu terytorialnego będą mogły pozyskać milionowe wsparcie ze środków RPO na realizację pro gospodarczych, infrastrukturalnych i edukacyjnych inwestycji. Stwarza to realne możliwości kompleksowego i spójnego działania. Cieszy również fakt, że obok programów typowo inwestycyjnych, zadbano także o edukację przyszłego pokolenia.

Fot. archiwum UMWZ

Bogdan Wankiewicz, starosta wałecki, podkreśla z kolei: – Nowatorska formuła, jaką jest dystrybuowanie środków UE poprzez Kontrakty Samorządowe, wydaje się być najbardziej racjonalną z punktu widzenia samorządów. Mając zagwarantowane środki, możemy je wydatkować efektywniej. Możemy zaplanować zadania na sześć najbliższych lat, dzięki czemu wydawane środki, m.in. na edukację, inwestycje, drogi itp., zostaną skierowane w odpowiednich proporcjach i terminach. W przypadku ubiegania się o dofinansowanie w drodze konkursowej na dotychczasowych zasadach o pozyskanych środkach decydowało czasami jednorazowe zaangażowanie osób odpowiedzialnych lub kwestie administracyjne. Powiat wałecki jest liderem kontraktu *„Metalowa dźwignia regionu” – rozwój gospodarczy obszaru powiatu wałeckiego.*

Podobnego zdania jest Dariusz Zieliński, burmistrz Barlinka. – W formule Kontraktów Samorządowych widzę dwa istotne aspekty. Pierwszy i moim zdaniem najważniejszy to możliwość koordynacji i powiązania działań samorządów, które podjęły

KONTRAKTY SAMORZĄDOWE POLEGAJĄ NA REALIZACJI POWIĄZANYCH ZE SOBĄ PROJEKTÓW, OPARTYCH NA WYKORZYSTANIU POTENCJAŁU SAMORZĄDÓW Z MINIMUM TRZECH GMIN

współpracę. A po drugie, kontrakt stanowi swoistą promesę przyznania dofinansowania na realizację ujętych w nim projektów, co pozwala planować działania w dłuższej perspektywie, a co za tym idzie – wykonać je skuteczniej – tłumaczy. Kierowana przez niego gmina jest liderem *Kontraktu Samorządowego – Lider Pojezierzy*.

Stanisław Stępień, starosta pyrzycki, podkreśla, że koncepcja realizacji projektów w formule Kontraktów Samorządowych jest jak najbardziej trafna. – Warto rozmawiać z samorządami o ich faktycznych potrzebach, tak aby wspólnie stworzyć dokumenty programowe z odpowiednimi typami projektów, odpowiadającymi na problemy gmin i powiatów. Powiat Pyrzycki koordynuje działania Kontraktu Samorządowego *Rozwój społeczno-gospodarczy obszaru „Pyrzyce+” obejmujący gminy: Banie, Bielice, Kozielice, Lipiany, Przelewice, Pyrzyce, Warnice oraz powiat pyrzycki*.

Robert Czapla, burmistrz Nowogardu, zwraca uwagę na jeszcze jeden aspekt. – Dzięki metodzie dwustronnych negocjacji między Zarządem Województwa a grupą samorządów na pewno łatwiej jest nam pozyskać środki finansowe na realizację projektów służących mieszkańcom naszych gmin. Gmina jest liderem kontraktu *„Inwestycja w rozwój gospodarczy gmin Nowogard, Maszewo, Osina i powiatu goleniowskiego – drogą do efektywnego kształcenia zawodowego”*.

Jerzy Hardie-Douglas, burmistrz Szczecinka, dodaje, że w nowej perspektywie finansowej sięganie po Fundusze Europejskie jest trudniejsze niż wcześniej. – Dlatego każde zapewnienie finansowania naszych inwestycji, każda promesa na inwestycje czy projekty miękkie jest mile widziana. Dlatego kontrakt jest korzystną formą pozyskiwania środków unijnych. W *Kontrakcie Samorządowym dla Powiatu Szczecineckiego* niemal 27 mln zł zostanie przeznaczona na realizację 14 projektów z zakresu kształcenia zawodowego, edukacji dla dzieci i młodzieży, upowszechniania edukacji przedszkolnej i rozbudowy sieci dróg rowerowych.

Trudna droga do partnerstwa

W ogłoszonym w ubiegłym roku konkursie eksperci wybrali sześć najlepszych koncepcji z ośmiu złożonych do konkursu. – To spory sukces, na który autorzy tej idei i samorządowcy pracowali od trzech lat. Był to czas przekonywania i ciężkiej pracy nad budowaniem partnerstw i opracowywaniem wspólnych koncepcji rozwoju – mówi Igor Jasinski.

W rezultacie zawiązano partnerstwa o różnym zasięgu i potencjale. Niektóre włączyły do prac nad koncepcją szeroki wachlarz uczestników obejmujący firmy, organizacje i placówki edukacyjne. W powiecie wałeckim aktywną rolę odegrała Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Wałczu. Ostatecznie kontrakty zostały ustanowione przez samorządy szczebla gminnego i powiatowego. Wyjątkiem jest *Strefa Centralna* – kontrakt, który tworzy 20 jednostek samorządu terytorialnego i jeden partner spoza sektora finansów publicznych – Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej Złocieniec Sp. z o.o. Jego udział jest wynikiem uzgodnionego przez trzy powiaty utworzenia systemu transportu publicznego obejmującego ich wspólny obszar.

Samorządowcy wspominają trudne rozmowy poprzedzające ustanowienie kontraktów. – Wypracowanie wspólnego stanowiska wydawało się wtedy wręcz niemożliwe. Najtrudniejsze na tamtym etapie były konsultacje w zakresie wyboru właściwych projektów priorytetowych, a nie sam podział środków dla gmin i powiatów. Każdego dnia, małymi krokami, zbliżaliśmy się do osiągnięcia kompromisu – były to dziesiątki spotkań, telefonów i ustaleń „na wczoraj” – opowiada starosta drawski Stanisław Kuczyński.

Nowogard podchodził do ostatecznej koncepcji w dwóch etapach. – Rozmowy rozpoczęły się już w marcu 2014 r. Mieliśmy wtedy dwóch innych partnerów (Węgorzyno i Dobra) i trochę inną koncepcję kontraktu. Niestety, nie znalazła ona zrozumienia w Zarządzie Województwa i musieliśmy z niej zrezygnować. W ubiegłym roku przemodelowaliśmy koncepcję, która bardziej odpowiadała zidentyfikowanym wspólnie potencjałom społeczno-gospodarczym i ograniczeniom. W ten oto sposób udało się stworzyć projekt, który okazał się strzałem w dziesiątkę i uzyskał akceptację władz wojewódzkich – wspomina burmistrz Robert Czapla.

Dalszy ciąg tekstu na stronie 14.

Anna Mieczkowska, członek Zarządu Województwa:

Wdrażając ideę Kontraktów Samorządowych chcemy zapewnić jak największy efekt synergii i wesprzeć rozwój regionalnej gospodarki. Podpisanie kontraktów stanowi ukoronowanie wysiłków na rzecz przygotowania dobrej koncepcji rozwoju danego obszaru, opartej o rzeczywiste potrzeby sektora gospodarki. Kontrakty są bowiem efektem wspólnych negocjacji samorządowców z przedsiębiorcami i organizacjami pozarządowymi, które dążą do wzmocnienia regionalnych specjalizacji Pomorza Zachodniego, rynku pracy, odpowiednio sprofilowanego szkolnictwa zawodowego, rozbudowy komunikacji czy edukacji. Przedstawione przez samorządy koncepcje pokazują, że można wspólnie programować rozwój i myśleć przy tym wyraźnie pro gospodarczo.

Fot. archiwum UMWZ

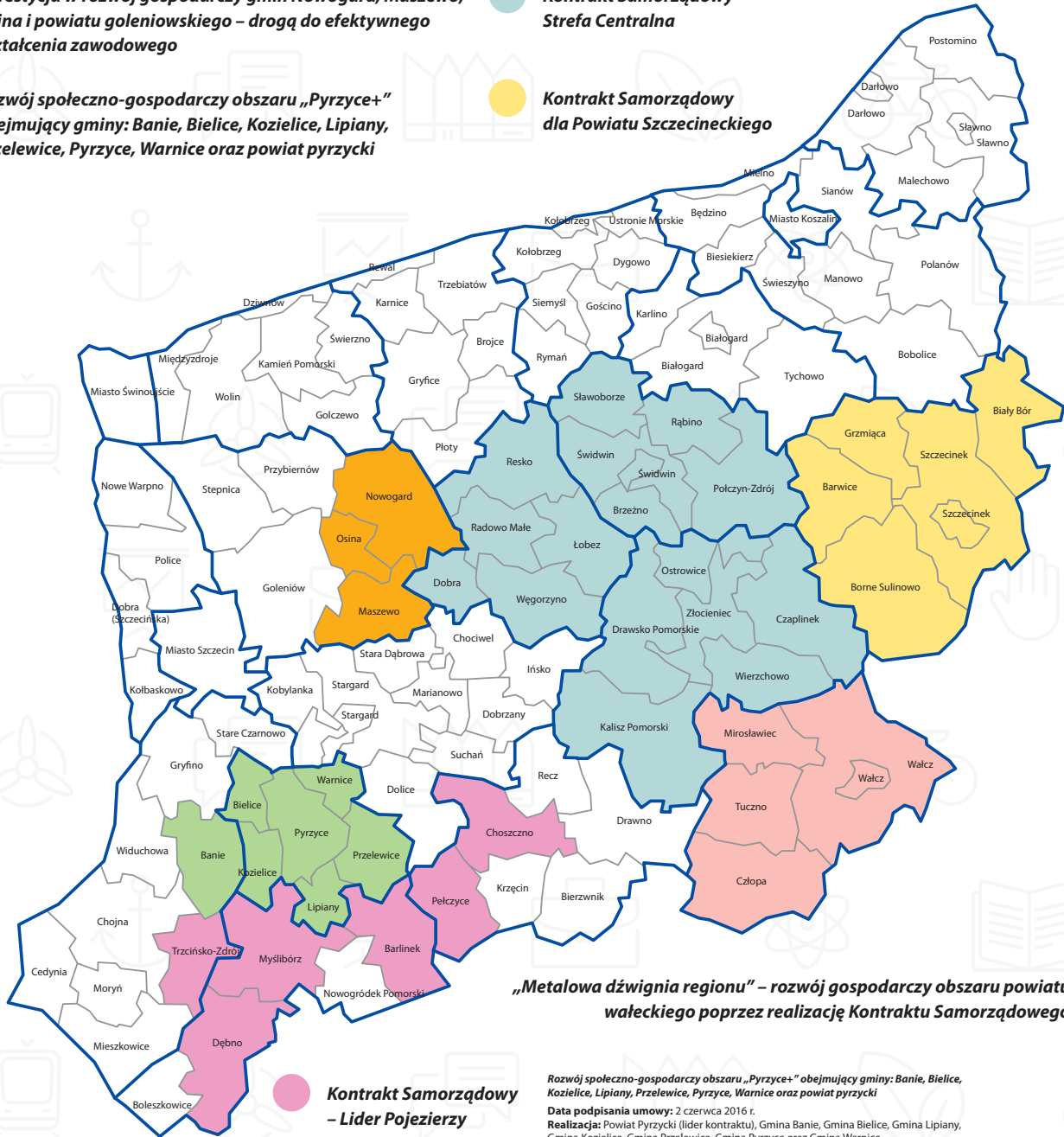
MAPA OBSZARÓW OBJĘTYCH KONCEPCJAMI KONTRAKTÓW SAMORZĄDOWYCH

Inwestycja w rozwój gospodarczy gmin Nowogard, Maszewo, Osina i powiatu goleniowskiego – drogą do efektywnego kształcenia zawodowego

Rozwój społeczno-gospodarczy obszaru „Pyrzycy+” obejmujący gminy: Banie, Bielice, Kozielice, Lipiany, Przelevice, Pyrzyce, Warnice oraz powiat pyrzycki

Kontrakt Samorządowy Strefa Centralna

Kontrakt Samorządowy dla Powiatu Szczecineckiego

„Metalowa dźwignia regionu” – rozwój gospodarczy obszaru powiatu waleckiego poprzez realizację Kontraktu Samorządowego

Kontrakt Samorządowy – Lider Pojezierzy

Rozwój społeczno-gospodarczy obszaru „Pyrzycy+” obejmujący gminy: Banie, Bielice, Kozielice, Lipiany, Przelevice, Pyrzyce, Warnice oraz powiat pyrzycki
Data podpisania umowy: 2 czerwca 2016 r.
Realizacja: Powiat Pyrzycki (lider kontraktu), Gmina Banie, Gmina Bielice, Gmina Lipiany, Gmina Kozielice, Gmina Przelevice, Gmina Pyrzyce oraz Gmina Warnice
Wartość: 11,73 mln zł, dofinansowanie z RPOWZ – 9,97 mln zł

Inwestycja w rozwój gospodarczy gmin Nowogard, Maszewo, Osina i powiatu goleniowskiego – drogą do efektywnego kształcenia zawodowego

Data podpisania umowy: 25 maja 2016 r.
Realizacja: Gmina Nowogard (lider), Gmina Maszewo, Gmina Osina oraz Powiat Goleniowski
Wartość: 8,69 mln zł, dofinansowanie z RPOWZ – 7,39 mln zł

Lp.	Nazwa projektu mogącego uzyskać finansowanie z RPOWZ	Działanie
1	Zwiększenie szans edukacyjnych dzieci z niepełnosprawnościami poprzez realizację dodatkowej oferty edukacyjnej i specjalistycznej w Przedszkolu Miejskim w Maszewie	8.5
2	Rozwój kompetencji kluczowych oraz indywidualizacja pracy z uczniem w placówkach oświatowych na terenie gminy Maszewo	8.5
3	Praktyczne umiejętności rynkowe – wzrost zdolności zatrudnienia	8.9
4	Modernizacja i unowocześnienie istniejącej infrastruktury Zespołu Szkół Publicznych w Osinie	9.5
5	Poprawa jakości kształcenia oraz dostosowanie nauczania do potrzeb rynku pracy	8.5
6	Dostosowanie placówek oświatowych na terenie gminy Maszewo do potrzeb uczniów niepełnosprawnych	9.5
7	Rozbudowa, termomodernizacja i doposażenie budynku Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych przy ul. Ks. J. Poniatowskiego 21 w Nowogardzie	9.9
8	Budowa sieci wod-kan w rejonie inwestycyjnym Wojcieszyn-Miętno	1.13
9	Doradztwo edukacyjno-zawodowe dla uczniów	8.5

Lp.	Nazwa projektu mogącego uzyskać finansowanie z RPOWZ	Działanie
1	Wsparcie szkół i placówek prowadzących kształcenie zawodowe na rzecz rozwoju gospodarczego na obszarze Kontraktu Samorządowego „Pyrzycy+”	8.9
2	Wsparcie Szkół Podstawowych i Gimnazjum w gminie Przelevice w kształceniu ogólnym działaniami edukacyjnymi i doposażeniami na rzecz rozwoju gospodarczego KS „Pyrzycy+”	8.5
3	Wsparcie Zespołu Szkół w Lipianach w kształceniu ogólnym działaniami edukacyjnymi i doposażeniami na rzecz rozwoju gospodarczego KS „Pyrzycy+”	8.5
4	Wsparcie Zespołu Szkół w Warnicach w kształceniu ogólnym działaniami edukacyjnymi i doposażeniami na rzecz rozwoju gospodarczego KS „Pyrzycy+”	8.5
5	Wsparcie Zespołu Szkół w Bielicach w kształceniu ogólnym działaniami edukacyjnymi i doposażeniami na rzecz rozwoju gospodarczego KS „Pyrzycy+”	8.5
6	Upowszechnienie edukacji przedszkolnej w przedszkolu im. Kubusia Puchatka w Lipianach na rzecz rozwoju gospodarczego Kontraktu Samorządowego „Pyrzycy+”	8.5
7	Upowszechnienie edukacji przedszkolnej oraz wsparcie szkół prowadzących kształcenie ogólne w gminie Pyrzyce na rzecz rozwoju gospodarczego Kontraktu Samorządowego „Pyrzycy+”	8.5
8	Upowszechnianie wiedzy i edukacji szkolnej w szkołach podstawowych i gimnazjum na terenie Gminy Banie na rzecz rozwoju gospodarczego Kontraktu Samorządowego „Pyrzycy+”	8.5
9	Upowszechnienie edukacji przedszkolnej w Gminie Warnice na rzecz rozwoju gospodarczego Kontraktu Samorządowego „Pyrzycy+”	8.5
10	Wsparcie SOSW oraz Zespołu Szkół nr 1 w Pyrzycach w kształceniu ogólnym działaniami edukacyjnymi i doposażeniami na rzecz rozwoju gosp. KS „Pyrzycy+”	8.5
11	Adaptacja pomieszczeń dla osób niepełnosprawnych w SOSW w Pyrzycach na rzecz rozwoju gospodarczego obszaru KS „Pyrzycy+”	9.5

Kontrakt Samorządowy Strefa Centralna
Data podpisania umowy: 6 czerwca 2016 r.

Realizacja: Powiat Drawski (lider), Powiat Łobeski, Powiat Świdwiński, Gmina Czaplinek, Gmina Drawsko Pomorskie, Gmina Kalisz Pomorski, Gmina Ostrowice, Gmina Wierzchowo, Gmina Złocieniec, Gmina Dobra, Gmina Łobez, Gmina Radowo Małe, Gmina Resko, Gmina Węgorzyno, Gmina Brzeżno, Gmina Rąbino, Gmina Sławoborze, Gmina Miejska Świdwin, Gmina Miejska Polczyn-Zdrój oraz Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej Złocieniec Sp. z o.o.

Wartość: 54,03 mln zł, dofinansowanie z RPOWZ – 43,4 mln zł

Lp.	Nazwa projektu mogącego uzyskać finansowanie z RPOWZ	Działanie
1	Budowa zintegrowanego szkolnictwa zawodowego na terenie Strefy Centralnej poprzez wzmocnienie specjalizacji regionalnych na obszarze powiatu świdwińskiego	8.9
2	Budowa zintegrowanego szkolnictwa zawodowego na terenie Strefy Centralnej poprzez wzmocnienie specjalizacji regionalnych na obszarze powiatu drawskiego	8.9
3	Wsparcie edukacyjne uczniów szkół podstawowych i gimnazjalnych z terenu gminy Świdwin	8.5
4	Wygenerowanie nowych miejsc opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 w gminie Złocieniec	6.7
5	Wygenerowanie nowych miejsc opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 w gminie Węgorzyno poprzez adaptację pomieszczeń w nowo budowanym budynku Przedszkola Publicznego w Węgorzynie	6.7
6	Dostosowanie infrastruktury szkolnictwa zawodowego do potrzeb lokalnego rynku pracy na obszarze Strefy Centralnej na terenie powiatu świdwińskiego	9.9
7	Kompleksowy program rozwoju edukacji przedszkolnej na obszarze powiatu drawskiego	8.5
8	Dostosowanie infrastruktury szkolnictwa zawodowego do potrzeb lokalnego rynku pracy na obszarze Strefy Centralnej na terenie powiatu łobeskiego	9.9
9	Kompleksowy program rozwoju edukacji przedszkolnej w gminie Resko	8.5
10	Poprawa jakości i zwiększenie dostępności do placówek wychowania przedszkolnego w gminie Rąbino	8.5
11	Podnoszenie kompetencji kluczowych i poziomu nauczania podstawowego i gimnazjalnego w gminie Polczyn-Zdrój	8.5
12	Realizacja programów edukacyjnych skierowanych do uczniów świdwińskich szkół podstawowych i gimnazjum	8.5
13	Kompleksowy program rozwoju edukacji w szkołach podstawowych i gimnazjalnych na obszarze powiatu drawskiego	8.5
14	Kompleksowy program rozwoju edukacji w szkołach podstawowych i gimnazjalnych w gminach powiatu łobeskiego	8.5
15	Uzbrojenie terenów inwestycyjnych przy ul. Pławieńskiej w Czaplunku znajdujących się pod patronatem Słupskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej	1.13
16	Podnoszenie konkurencyjności gospodarczej strefy centrum poprzez dostosowanie infrastruktury technicznej Specjalnej Strefy Ekonomicznej w Łobzie (SSE) do potrzeb inwestorów strategicznych	1.13
17	Uzbrojenie terenów inwestycyjnych na potrzeby rozwoju działalności przemysłowej w m. Broczyno	1.13
18	Utworzenie i uzbrojenie strefy aktywności biznesowej	1.13
19	Dostosowanie infrastruktury szkolnictwa zawodowego do potrzeb lokalnego rynku pracy na obszarze Strefy Centralnej na terenie powiatu drawskiego	9.9
20	Stworzenie zintegrowanego niskoemisyjnego systemu publicznej komunikacji miejskiej na obszarze Strefy Centralnej	2.4
21	Budowa zintegrowanego szkolnictwa zawodowego na terenie Strefy Centralnej poprzez wzmocnienie specjalizacji regionalnych na obszarze powiatu łobeskiego	8.9
22	Stworzenie Centrum Popularyzującego Naukę na obszarze Strefy Centralnej w Świdwinie	9.7

„Metalowa dźwięna regionu” – rozwój gospodarczy obszaru powiatu waleckiego poprzez realizację Kontraktu Samorządowego
Data podpisania umowy: 13 maja 2016 r.

Realizacja: Powiat Walecki (lider kontraktu), Gmina Miejska Wałcz, Gmina Wiejska Wałcz, Gmina i Miasto Mirosławiec, Gmina i Miasto Tuchno, Miasto i Gmina Człopa

Wartość: 43,24 mln zł, dofinansowanie z RPOWZ – 36,93 mln zł

Lp.	Nazwa projektu mogącego uzyskać finansowanie z RPOWZ	Działanie
1	Podniesienie jakości pracy Gimnazjum nr 2 w Wałcu poprzez doradztwo edukacyjno-zawodowe, wyposażenie pracowni chemicznej i naukę programowania	8.5
2	Doskonalenie kompetencji kluczowych uczniów Publicznego Gimnazjum im. Jana Pawła II w Człopie	8.5
3	Wiedza oparta na praktyce – modernizacja kształcenia zawodowego w powiecie waleckim	8.9
4	Doskonalenie kompetencji kluczowych uczniów SP w Człopie	8.5
5	Modernizacja obiektów ZS nr 3 w Wałcu i dostosowanie bazy szkoleniowej do potrzeb lokalnego rynku pracy	9.9
6	Lokalne Centrum Nauki „Metalowe Inspiracje”	9.7
7	Po nitce do kłębka – rozwój kształcenia podstawowego z wykorzystaniem nowoczesnych technologii informacyjno-komunikacyjnych w Szkole Podstawowej nr 4 w Wałcu	8.5
8	Cyfrowy Mirosł@wiec – nowoczesne nauczanie za pomocą TIK oraz eksperymentu w szkołach podstawowych i gimnazjach GIM Mirosławiec	8.5
9	Moje kompetencje – otwarte wrota do kariery	8.5
10	Mama i tata do pracy wraca – utworzenie żłobka w mieście Wałcz	6.7
11	Kompleksowe wsparcie szkół podstawowych i gimnazjów w gminie Tuchno w ramach Kontraktu Samorządowego	8.5
12	Wsparcie uczniów i nauczycieli w SP w Strążynie w ramach Kontraktu Samorządowego	8.5
13	Myślę, tworzę, działam – świadomy młody Europejczyk	8.5
14	Wsparcie uczniów i nauczycieli gimnazjum im. ks. Jana Twardowskiego w Chwiramie w ramach Kontraktu Samorządowego	8.5
15	Rozbudowa infrastruktury technicznej istniejącej strefy ekonomicznej w Wałcu	1.13
16	Wymiana lamp oświetlenia ulicznego na energooszczędne	2.4
17	Dotknąć, poznać, zrozumieć podniesienie jakości nauczania poprzez wykorzystanie metody eksperymentu oraz technologii TIK w Zespole Szkół Miejskich nr 1 w Wałcu	8.5
18	Nowoczesna szkoła – przebudowa wraz z wyposażeniem Szkoły Podstawowej w Mirosławcu z dostosowaniem do osób niepełnosprawnych	9.5
19	Dostosowanie istniejącej infrastruktury sanitarnej dla osób niepełnosprawnych wraz z niezbędnym wyposażeniem w Zespole Szkół im. Wedłów-Tuczyńskich w Wałcu	9.5
20	Uzbrojenie terenów inwestycyjnych w mieście Wałcz	1.13
21	Wymiana taboru miejskiego na niskoemisyjny	2.4
22	Budowa ścieżki rowerowej w mieście Tuchno w ciągu drogi wojewódzkiej nr 177 w granicy pasa drogowego	2.4

Kontrakt Samorządowy dla Powiatu Szczecineckiego
Data podpisania umowy: 25 kwietnia 2016 r.

Realizacja: Miasto Szczecinek (lider), Gmina Barwice, Gmina Biały Bór, Gmina Borne Sulimowo, Gmina Grzmiąca, Gmina Szczecinek i Powiat Szczecinecki

Wartość: 27 mln zł, dofinansowanie z RPOWZ – 23,24 mln zł

Lp.	Nazwa projektu mogącego uzyskać finansowanie z RPOWZ	Działanie
1	„Mówię bez słów” – wspomagające i alternatywne sposoby porozumiewania się uczniów z upośledzeniem umysłowym, niemówiących lub posługujących się mową w ograniczonym stopniu	8.5
2	„Dobry klimat dla zawodowców” – wsparcie szkół prowadzących kształcenie zawodowe na terenie powiatu szczecineckiego	8.9
3	„Inwestujemy w wykształcenie dzieci i młodzieży” – podnoszenie szans edukacyjnych uczniów szkół podstawowych i gimnazjów z terenu gminy Szczecinek	8.5
4	Szkoła nauki, przygody, współpracy	8.5
5	Rozwój infrastruktury edukacyjnej i szkoleniowej poprzez rozbudowę Centrum Innowacji i Praktyk Zawodowych z ośrodkiem egzaminacyjnym dla zawodów w sektorach: drzewnym, budowlanym i mechanicznym w Szczecinku	9.9
6	Modernizacja oświetlenia miejskiego w Szczecinku w kierunku jego energooszczędności	2.4
7	Uzupełnienie sieci dróg rowerowych prowadzących do miejsc pracy i szkół w mieście Szczecinek	2.4
8	„Równi w wiedzy” – podnoszenie szans edukacyjnych uczniów szkół podstawowych i gimnazjów miasta Szczecinek	8.5
9	„Przyjazna szkoła” – zmniejszenie barier w dostępie do dobrej jakości edukacji	9.5
10	Rozbudowa dynamicznego systemu informacji pasażerskiej wraz z modernizacją głównych przystanków autobusowych w Szczecinku	2.4
11	„Szczecinecki eksperyment” – zakup wyposażenia do Ośrodka Popularyzującego Naukę w Szczecinku	9.7
12	Budowa dróg rowerowych po byłej linii kolejowej Polczyn-Zdrój – Barwice – Grzmiąca w celu zmiany środka transportu z indywidualnego samochodowego na indywidualny rowerowy jako środka dojazdu do miejsca przesiadkowego, miejsca pracy i szkoły	2.4
13	Organizacja zajęć dodatkowych i doposażenie bazy dydaktycznej dla uczniów na terenie gminy Biały Bór	8.5
14	Budowa przystanku autobusowego w Barwicach wraz z budową kanalizacji deszczowej i oświetlenia drogowego	2.4

Kontrakt Samorządowy – Lider Pojezierzy
Data podpisania umowy: 2 czerwca 2016 r.

Realizacja: Gmina Barlinek (lider), Powiat Myśliborski, Powiat Choszczeński, Gmina Choszczno, Gmina Dębno, Gmina Myślibórz, Gmina Pelczycy oraz Gmina Trzcińsko-Zdrój

Wartość: 29,7 mln zł, dofinansowanie z RPOWZ – 25,4 mln zł

Lp.	Nazwa projektu mogącego uzyskać finansowanie z RPOWZ	Działanie
1	Nowoczesna szkoła drogą do sukcesu – Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II w Będargowie	8.5
2	Wiedza kluczem do sukcesu	8.5
3	Chcemy lepiej, chcemy więcej	8.5
4	Razem odkrywamy	8.5
5	Praktyka i kwalifikacje gwarantują pracę w zawodzie	8.9
6	Nowoczesna szkoła drogą do sukcesu – Szkoła Podstawowa Nr 4 im. Henryka Sienkiewicza w Barlinku	8.5
7	Poprawa jakości kształcenia podstawowego w SP Cychry	8.5
8	Poprawa jakości kształcenia podstawowego w SP Smolnica	8.5
9	Ze szkołą za pan brat – rozszerzona edukacja przyrodnicza, matematyczna i informatyczna w Gimnazjum im. Henryka Sienkiewicza w Myśliborzu	8.5
10	Nowoczesna szkoła drogą do sukcesu – Zespół Szkół w Lubianie	8.5
11	Rozszerzona edukacja językowa w Gimnazjum im. Marka Kotańskiego w Góralicach	8.5
12	Poprawa jakości kształcenia podstawowego w SP nr 1 w Dębnie	8.5
13	I my możemy i potrafimy	8.5
14	Poprawa jakości kształcenia podstawowego w SP Sarbinowo	8.5
15	Nowoczesna szkoła drogą do sukcesu – Zespół Szkół im. M. Kopernika w Pelczycach	8.5
16	Budowa centrum przesiadkowego oraz drogi dla rowerów z Barlinka do Pelczycy – odcinek Barlinek – granica gminy	2.4
17	Nabywanie kompetencji kluczowych w szkołach podstawowych na obszarach wiejskich gminy Myślibórz	8.5
18	Zwiększenie atrakcyjności strefy inwestycyjnej w Barlinku	1.13
19	Zwiększenie atrakcyjności inwestycyjnej Strefy Przemysłowej w Dębnie w obszarze Kostrzyńsko-Słubickiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej poprzez dobrojenie terenów	1.13
20	Wzmocnienie terenów inwestycyjnych „Starego Tartaku” w Barlinku pod rozwój działalności turystycznej	1.13
21	Poprawa jakości kształcenia podstawowego w SP Różańsko	8.5
22	Poprawa dostępności sieci żłobków poprzez stworzenie miejsca opieki nad dziećmi w Pelczycach	6.7
23	Uzbrojenie terenów inwestycyjnych KSSSE Podstrefa Pelczycy	1.13
24	Uzbrojenie terenów inwestycyjnych w miejscowości Renice – Gmina Myślibórz	1.13
25	Chcę być lepszy – droga do dojrzałości	8.5
26	Budowa ścieżki rowerowej na odcinku Sarbinowo – Cychry wzdłuż drogi krajowej nr 23 oraz na odcinku Dębno – Smolnica wzdłuż drogi wojewódzkiej nr 126 i na odcinku drogi wojewódzkiej nr 127 w kierunku Dargomyśla	2.4
27	Budowa drogi dla rowerów z Barlinka do Pelczycy – odcinek Pelczycy – granica gminy	2.4

Nazwy działań:

- 1.13 Tworzenie i rozbudowa infrastruktury na rzecz rozwoju gospodarczego w ramach Kontraktów Samorządowych
- 2.4 Zrównoważona multimodalna mobilność miejska i działania adaptacyjne łagodzące zmiany klimatu w ramach KS
- 6.7 Programy zapewniania i zwiększania dostępu do opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 w ramach KS
- 8.5 Upowszechnienie edukacji przedszkolnej oraz wsparcie szkół i placówek prowadzących kształcenie ogólne oraz uczniów uczestniczących w kształceniu podstawowym, gimnazjalnym i ponadgimnazjalnym w ramach KS
- 8.9 Wsparcie szkół i placówek prowadzących kształcenie zawodowe oraz uczniów uczestniczących w kształceniu zawodowym i osób dorosłych uczestniczących w pozaszkolnych formach kształcenia zawodowego w ramach KS
- 9.5 Inwestycje w infrastrukturę podmiotów prowadzących kształcenie ogólne na poziomie podstawowym, gimnazjalnym i ponadgimnazjalnym w ramach KS
- 9.7 Ośrodki popularyzujące naukę w ramach KS
- 9.9 Infrastruktura szkolnictwa zawodowego w ramach KS

Fot. archiwum UMWZ

**Krystyna Kołodziejska-Motył,
radna Województwa
Zachodniopomorskiego:**

Kontrakty Samorządowe są odpowiedzią na nowoczesną absorpcję środków unijnych, gdyż po pierwsze – zacieśniają partnerstwo samorządów o różnym zasięgu i potencjale, co umożliwia realizację postulatu zrównoważonego rozwoju. Po drugie zmuszają samorzady do wyboru projektów priorytetowych czy strategicznych i wreszcie gwarantują finansowanie, dając tym samym samorządom możliwość planowania działań w dłuższej perspektywie. Kontrakty są również szansą dla lokalnych liderów organizacji pozarządowych i zwykłych mieszkańców, którzy wskazują, jakie inwestycje mają być podjęte, aby polepszyć jakość naszego życia. Dobrze to widać na liście waleckich projektów, gdzie dominują działania o charakterze społecznym.

Trudny początek miał też Szczecinek. – Pierwsze rozmowy odbyliśmy już w grudniu 2013 r., po ogłoszeniu pierwszych informacji o kontraktach. Nie udawało się nam znaleźć wspólnego mianownika dla oczekiwań poszczególnych gmin. Zaproponowane przez urząd marszałkowski działania objęte formułą kontraktów nie do końca pokrywały się z rzeczywistymi potrzebami gmin. Większość oczekiwała inwestycji drogowych lub rozwijających turystykę, a tego nie można było wpisać w zadania Kontraktu – mówi burmistrz Jerzy Hardie-Douglas.

**WARTOŚĆ WSZYSTKICH PROJEKTÓW
W WYBRANYCH SZEŚCIU TZW.
KONCEPCJACH KONTRAKTÓW
SAMORZĄDOWYCH TO PONAD
159 MLN ZŁ**

Powiat pyrzycki pierwsze prace nad kontraktem rozpoczął w 2014 r. Uczestniczyły w nim wówczas tylko trzy gminy powiatu pyrzyckiego oraz Starostwo Powiatowe w Pyrzycach. – Kolejne etapy tworzenia dokumentu, korekty i poprawki oraz zmiana wytycznych spowodowały, iż w miarę upływu czasu zmieniał się kształt, cel i kierunki interwencji kontraktu. Po kilkumiesięcznych zmaganiach owocem prac było stworzenie ostatecznej wersji koncepcji kontraktu – wyjaśnia starosta Stanisław Stępień.

Z kolei starosta Stanisław Wankiewicz podkreśla zaangażowanie mieszkańców w powstawanie koncepcji kontraktu. – Wraz z rozpoczęciem prac nad dokumentem zaczęły się również konsultacje społeczne. Poprzez ankiety, spotkania, indywidualne rozmowy, których odbyły się dziesiątki, zachęcaliśmy mieszkańców, przedsiębiorców, organizacje pozarządowe i instytucje do przedstawienia swoich pomysłów na wydatkowanie środków UE. Największym zainteresowaniem cieszyły się jednak spotkania otwarte, w których uczestniczyło od 20 do 80 osób.

O początkach tak opowiada Dariusz Zieliński, burmistrz Barlinka: – Pracowaliśmy, mając na uwadze cel kontraktu, jakim jest rozwój gospodarczy. Dużo czasu pochłonęła identyfikacja tzw. projektów komplementarnych planowanych przez nasze firmy. Udało nam się stworzyć spójny program gospodarczy, który ma zapewnione finansowanie i który, o czym jestem przekonany, rozwinie nasz subregion.

Pierwszy sprawdzian w grudniu

Wartość wszystkich projektów w wybranych sześciu tzw. koncepcjach Kontraktów Samorządowych to ponad 174 mln zł. Ze środków RPOWZ zarezerwowano na to kwotę przeszło 146 mln zł. – W pierwszym etapie ocenialiśmy jakość nadesłanych koncepcji, analizowaliśmy przyjęte terytorialne strategie rozwojowe, ich cele oraz projekty, które miałyby być wsparte z RPOWZ. Teraz jesteśmy w trakcie drugiego etapu konkursu, w którym beneficjenci realizujący kontrakty muszą złożyć całą dokumentację potrzebną do realizacji zaplanowanych projektów. Na tym etapie nie kierujemy się kryteriami jakościowymi, był to element oceny we wcześniejszym etapie, lecz koncentrujemy na potwierdzeniu spełniania kryteriów administracyjności i wykonalności poszczególnych objętych kontraktem projektów – mówi Igor Jasinski.

Ostateczną listę przedsięwzięć, które uzyskają dofinansowanie, poznamy w grudniu.

Andrzej Szoszkievicz

**Artur Nycz, radny Województwa
Zachodniopomorskiego:**

Wypracowanie Kontraktu Samorządowego to niełatwa praca, wymagająca harmonijnej współpracy samorządów dla osiągnięcia wspólnego celu. Współpraca z samorządami powiatu pyrzyckiego nad jego tworzeniem była dla mnie wielką przyjemnością, a kontrakt „Pyrzyce+” można stawiać za wzór umiejętności wspólnego rozwiązywania problemów. Bardzo się cieszę, że w powiecie pyrzyckim postawiono na inwestycje w oświatę. Edukacja naszych dzieci to zawsze trafny wybór.

Fot. archiwum UMWZ

REWITALIZACJA – NOWE ROZDANIE

Zaniedbane, przygnębiające, często niebezpieczne. O takich miejscach mówi się źle albo się o nich milczy. W dużych miastach mogą to być całe dzielnice, w mniejszych miejscowościach poszczególne ulice, a na terenach wiejskich choćby popegeerowskie osiedla. Wszędzie tam mieszkają ludzie, którym można i trzeba pomóc. Jednym z najlepszych na to sposobów jest rewitalizacja.

W Europie Zachodniej i Stanach Zjednoczonych działania rewitalizacyjne prowadzone są od co najmniej pół wieku, z dobrymi efektami i wieloma sukcesami. W Polsce ciągle jeszcze uczymy się tego, jak skutecznie przywracać do życia obszary zdegradowane społecznie, gospodarczo i infrastrukturalnie.

Więcej niż remont

Właściwie rozumiana i przeprowadzona rewitalizacja jest czymś znacznie więcej niż remontem, modernizacją czy renowacją. To złożony, wielowymiarowy i zwykle wymagający długiego czasu proces przywracania miejscom zaniedbanym i zdegradowanym życia społecznego, kulturalnego, gospodarczego.

– W rewitalizacji nie chodzi o malowanie fasad czy stawianie kwietników. Estetyzacja przestrzeni publicznej może być jednym z efektów tego procesu, ale głównym celem powinna być poprawa jakości życia mieszkańców – tłumaczy Dariusz Dziechciarz z Biura ds. Koordynacji Instrumentów Wsparcia w Wydziale Zarządzania Strategicznego. Zrewitalizowane obszary przestają być enklawami biedy, przestępczości, bezrobocia i innych patologii, a stają się przestrzenią odzyskaną – dla i przez mieszkańców.

Zewnętrznym, najbardziej rzucającym się w oczy świadectwem degradacji danego obszaru są niszczące, popadające w ruinę budynki, braki w infrastrukturze drogowej, pozamykane szkoły i przedszkola. Jeśli jednak przyjrzymy się uważniej takim miejscom – sięgając chociażby po dane statystyczne i wskaźniki ekonomiczne – dostrzeżemy cały szereg innych, dodatkowych problemów: wysoki poziom bezrobocia i niski inwestycji, wykluczenie i marginalizację, biedę i bariery w dostępie do edukacji oraz dóbr kultury, przemoc i przestępczość itd. Schodząc jeszcze głębiej, zauważymy wreszcie to, co jest najważniejsze – za każdą degradacją układu przestrzennego (nieważne, czy będzie to cała dzielnica, jedno osiedle czy kilka ulic) kryje się zawsze kryzys społeczny. Dlatego we wszystkich działaniach rewitalizacyjnych to nie budynki, lecz ludzie powinni być w centrum uwagi. Właśnie takie rozłożenie akcentów i proporcji zakłada uchwalona w ubiegłym roku ustawa o rewitalizacji.

Przepis na rewitalizację

Ustawa o rewitalizacji wprowadza formalnoprawne ramy dla przygotowywania i realizowania kompleksowych programów rewitalizacji. Daje samorządom, na których spoczywa największa odpowiedzialność za działania rewitalizacyjne, nowe narzędzia

WSPÓLNY CEL – REWITALIZACJA

W obecnej perspektywie finansowej rewitalizacja jest jednym z najpilniejszych wyzwań, przed jakimi stoją samorzady. Właściwe wykorzystanie środków na ten cel wymaga jednak opracowania lub zaktualizowania programów stanowiących podstawę do ubiegania się o dotację z funduszy UE przy realizacji projektów rewitalizacyjnych. Dlatego Zarząd Województwa Zachodniopomorskiego oraz Minister Rozwoju zachęcają gminy miejskie, miejsko-wiejskie lub wiejskie z terenu województwa zachodniopomorskiego do udziału w konkursie dotacji na opracowanie lub aktualizację programów rewitalizacji. Wnioski można składać **od 11 lipca do 12 sierpnia**.

Co można zyskać?

- maksymalne dofinansowanie projektu do 90% wydatków kwalifikowanych, jednak nie więcej niż 150 tys. zł
- rozliczenie wydatków związanych m.in. z opracowaniem analiz, pracą ekspertów, zarządzaniem.

Dodatkowe informacje znajdują się na stronie: www.rpo.wzp.pl/o-programie/rewitalizacja.

i możliwości. Podstawowym instrumentem, w myśl przywołanej ustawy, służącym inicjowaniu i realizowaniu pozytywnych przemian społecznych, gospodarczych, przestrzennych i technicznych na obszarach wymagających interwencji są gminne programy rewitalizacji (GPR). GPR-y powinny być z jednej strony dokumentami ukazującymi aktualny stan i problemy zdegradowanych obszarów, z drugiej zaś – strategiami pokazującymi kierunek ich przekształcania, stawiającymi konkretne cele i proponującymi szczegółowe rozwiązania oraz dopasowane do nich narzędzia. Warto podkreślić, że nowe przepisy szczegółowo precyzują nie tylko stronę merytoryczną GPR-ów, ale także formalną. Mogą one obejmować nie więcej niż jedną piątą powierzchni gminy i 30% jej mieszkańców.

Możliwość tworzenia tego rodzaju lokalnych strategii ożywiania zdegradowanych terenów istniała już wcześniej, niemniej jednak opisywana ustawa wprowadza co najmniej kilka istotnych nowości. Pierwszą z nich jest miejscowy plan rewitalizacji (MPR). To szczególnie forma miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego,

w której samorząd w dialogu z lokalną społecznością określa koncepcję urbanistycznego rozwoju danego obszaru, tak aby niwelować istniejące na nim braki infrastrukturalno-techniczne.

Drugim *novum* są specjalne strefy rewitalizacji (SSR), które można porównać do specjalnych stref ekonomicznych (SSE). W obu przypadkach chodzi o stworzenie warunków sprzyjających rozwojowi, tyle że w przypadku SSE ma on charakter przede wszystkim gospodarczy, natomiast w przypadku SSR – głównie społeczny. Samorządy mogą powoływać specjalne strefy rewitalizacji na określony czas (maksymalnie 10 lat) i wprowadzać na nich szczególne przepisy stymulujące rozwój terenów zdegradowanych i aktywizację ich mieszkańców. W strefach możliwe jest np. realizowanie programów budownictwa czynszowego i sprzedaż nieruchomości z bonifikatą na cele określone w gminnym programie rewitalizacji. Samorządy przy realizacji inwestycji w SSR mogą liczyć na szereg ułatwień administracyjnych, chociażby zwolnienie z trybu przetargowego, dotacje remontowe czy prawo pierwokupu nieruchomości przez gminę.

Po trzecie wreszcie, ustawa o rewitalizacji wprowadza wyraźną zasadę partycypacji społecznej. Oznacza to, że rewitalizacja ma być działaniem w mniejszym stopniu sterowanym z urzędniczego biurka, w większym zaś tworzoną i realizowaną wspólnie ze społecznościami lokalnymi. – Doświadczenia europejskie pokazują, że zaangażowanie mieszkańców jest konieczne, jeśli chcemy, aby rewitalizacja rozwiązywała autentyczne problemy danego zdegradowanego obszaru – wyjaśnia Piotr Wolski, kierownik Biura ds. Koordynacji Instrumentów Wsparcia w Wydziale Zarządzania Strategicznego. Społeczny dialog może być prowadzony w ramach Komitetów Rewitalizacji, które – w myśl ustawy – mają pełnić funkcję doradczą i opiniującą. Komitety staną się platformą wymiany wiedzy, opinii oraz doświadczeń wszystkich stron zaangażowanych w proces rewitalizacji: mieszkańców, przedsiębiorców, aktywistów społecznych, ekspertów (ludzi nauki, kultury, mediów) i władarzy miast (prezydentów, burmistrzów, wójtów) oraz urzędników.

Dariusz Dziechciarz, Biuro ds. Koordynacji Instrumentów Wsparcia, Wydział Zarządzania Strategicznego:

Właściwie rozumiana i przeprowadzona rewitalizacja jest czymś znacznie więcej niż remontem, modernizacją czy renowacją. To złożony, wielowymiarowy i zwykle wymagający długiego czasu proces przywracania miejscom zaniedbanym i zdegradowanym życia w sferze społecznej, gospodarczej i przestrzennej. W rewitalizacji nie chodzi więc o malowanie fasad czy stawianie kwietników. Estetyzacja przestrzeni publicznej może być jednym z efektów tego procesu, ale głównym celem powinna być poprawa jakości życia mieszkańców.

Fot. Konrad Królkowski

RPOWZ dla rewitalizacji

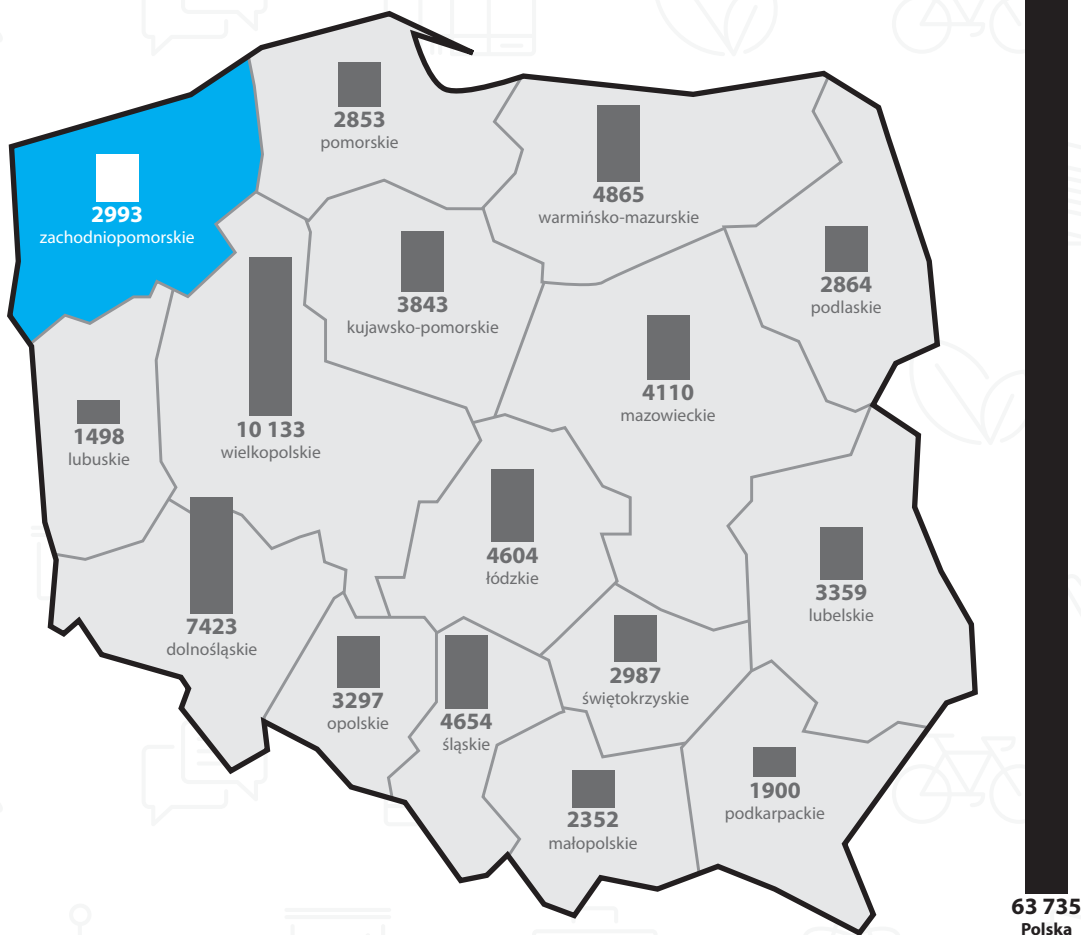
Rewitalizacja jest jednym z najpilniejszych wyzwań dla samorządów. Według szacunków Instytutu Rozwoju Miast około 20% obszarów miejskich w Polsce – zamieszkiwanych łącznie przez niemal 2,5 mln obywateli – jest zdegradowana. Z kolei na terenach wiejskich ciągle dużym wyzwaniem są przestrzenie popegeerowskie, enklawy biedy, bezrobocia, wykluczenia społecznego, edukacyjnego i ekonomicznego. Oznacza to, że w praktyce w każdej polskiej gminie – zarówno w dużych aglomeracjach, jak i mniejszych miejscowościach czy na wsi – znajdują się obszary koncentrujące negatywne zjawiska społeczne, gospodarcze czy infrastrukturalne. Takie miejsca są także w województwie zachodniopomorskim (zob. infografika). Zatrzymanie degradacji i uruchomienie pozytywnych

Fot. Konrad Królkowski

Rewitalizacja śródmiejskich kwartałów w Stargardzie

GRUNTY ZDEWASTOWANE I ZDEGRADOWANE WYMAGAJĄCE REWITALIZACJI (dane w ha)

Źródło: GUS

przemian na trudnych terenach wymaga od samorządów prześlanych działań, współpracy z mieszkańcami oraz pozyskania finansowania. Na to ostatnie gminy mogą liczyć w ramach RPOWZ.

Aktualny okres finansowania europejskiego to prawdopodobnie ostatnia okazja, by uzyskać tak duże wsparcie dla programów rewitalizacyjnych. Gminy, które planują przygotowanie własnych, autorskich, dostosowanych do potrzeb mieszkańców programów rewitalizacji, mogą liczyć na wsparcie z Funduszy Europejskich. Programy takie staną się przepustką do kolejnych dotacji, ponieważ w wielu konkursach – zarówno na poziomie regionalnym, jak i krajowym – za ich posiadanie samorzady będą otrzymywać dodatkowe punkty. Najważniejsze jednak jest to, by zapisane w nich cele i założenia powstawały w dialogu z mieszkańcami i były realizowane w praktyce. Tylko wtedy obszary zdegradowane uda się naprawdę odzyskać. W województwie zachodniopomorskim na przygotowanie lub zaktualizowanie planów rewitalizacji gminy dostaną łącznie ponad 4,5 mln zł. Maksymalny poziom dofinansowania projektu wynosi 90% wydatków kwalifikowanych, a wartość wsparcia jednego wnioskodawcy nie może przekroczyć 150 tys. zł. Nabór wniosków zostanie uruchomiony w lipcu i potrwa miesiąc. Projekty, które uzyskają dotację, muszą zostać zrealizowane do 30 września 2017 r.

W ramach projektu będzie można rozliczać m.in. koszty związane z przeprowadzeniem analiz, pracą ekspertów, zarządzaniem. Program rewitalizacji musi być zgodny z wytycznymi w zakresie rewitalizacji zawartymi w programach operacyjnych na lata 2014-2020. Szczególnie ważne są: kompleksowość opracowywanych programów i komplementarność oznaczająca, że będą one powiązane z innymi dokumentami strategicznymi i działaniami gminy, oraz partnerstwo i partycypacja, czyli zaangażowanie do ich tworzenia lokalnych społeczności.

Oprócz pieniędzy, które będą rozdysponowane w ramach wyżej opisanych działań, Zarząd Województwa przeznaczył specjalną, dodatkową pulę środków dla gmin znajdujących się w najtrudniejszej sytuacji społeczno-gospodarczej, mających największe problemy z obszarami zdegradowanymi. To tereny obciążone spuścizną popegeerowską – miejsca, gdzie rewitalizacja jest nie tyle szansą, ile raczej koniecznością. W województwie zachodniopomorskim wytypowano 18 takich gmin. Około 4,5 mln zł zostanie przeznaczony na aktywizację lokalnych społeczności, dotarcie do mieszkańców i zachęcenie ich do zaangażowania się w proces rewitalizacji.

Waldemar Wierzyński

OCHRONA ZNAKÓW TOWAROWYCH

Zarządzanie ochroną własności intelektualnej ma w gospodarce decydujący wpływ na wycenę aktywów firm. Zmiany, które nastąpiły w zakresie rejestracji znaków towarowych, wychodzą naprzeciw oczekiwaniom przedsiębiorców. Będzie prościej i szybciej. Będziemy też musieli baczniej obserwować nowe zgłoszenia, by być spokojnym, że nikt nie narusza naszych praw.

W najnowszym zestawieniu 100 najcenniejszych marek na świecie przygotowanym przez Millward Brown (BrandZ™ Top 100 Most Valuable Global Brands Ranking) Google wyprzedził Apple'a, ubiegłorocznego lidera tego rankingu (obie firmy nie pierwszy raz wymieniają się czołowymi miejscami). Markę „Google” wyceniono na 229 mld dolarów, natomiast markę koncernu z Cupertino jedynie o miliard niżej.

Wartość marki

Zestawienie to, w którym nie znalazł się jeszcze żaden polski znak, potwierdza niepisaną regułę: kondycja finansowa firm jest ściśle powiązana z pozycją marki. W pierwszej dziesiątce tego zestawienia znalazły się: Microsoft, AT&T, Facebook, Visa, Amazon, Verizon, McDonald's i IBM (z dziesiątki wypadła Coca-Cola i Marlboro). Jest oczywiste, że wszystkie firmy z TOP 100 chronią swoje znaki. Klienci potrafią skojarzyć je z odpowiednimi produktami lub usługami. Posiadanie rozpoznawalnego oznaczenia należy zatem do najcenniejszych aktywów w gospodarce. Każde naruszenie prawa ochronnego do nich (np. podróbki) może mieć negatywny wpływ na postrzeganie firm i ich wycenę.

Prawna ochrona znaków towarowych jest coraz bardziej istotna dla polskich podmiotów. Tylko w latach 2011-2015 dokonaliśmy w Urzędzie Patentowym RP (UPRP) 66 782 zgłoszeń. W tym samym czasie krajowe podmioty uzyskały prawo ochronne na 43 147 znaków towarowych. Wśród zgłaszających znaki towarowe dominują podmioty gospodarcze – stanowią 84%, z czego 15% zgłaszających oznaczenia to osoby fizyczne, a niespełna 1% – podmioty sektora nauki. Aż 71% firm starających się o ochronę znaku towarowego należy do grupy mikroprzedsiębiorstw. Rejestracja znaków należy do najczęściej wykorzystywanych narzędzi ochrony własności przemysłowej (są tu jeszcze wynalazki, wzory przemysłowe i wzory użytkowe).

Teraz Polska

Do niedawna rejestracja znaków była dość czasochłonna – nierzadko trwała ponad rok. Jednakże w ostatnich miesiącach nastąpiły istotne zmiany w systemie ochrony znaków towarowych zarówno w Unii Europejskiej, jak i w Polsce. Pociągnęły one za sobą uproszczenie i przyspieszenie procedury rejestracji. – Mamy ambicję, aby na znaki towarowe, które spełniają wszystkie wymagane kryteria i wobec których nikt nie zgłosił sprzeciwu, udzielać prawa ochronnego maksymalnie w ciągu pięciu miesięcy od daty zgłoszenia – mówi Anna Dachowska, asesor w UPRP.

ZALETY OCHRONY ZNAKÓW TOWAROWYCH

1. Rejestracja daje wyłączne prawo do używania znaku. Prawo to może być przedmiotem obrotu, umożliwiając zbycie, udzielanie licencji czy zastawienie znaku. Może podnosić realną wartość przedsiębiorstwa i zachęcać inwestorów.
2. Posiadanie świadectwa ochronnego wydanego przez UPRP, EUIPO bądź WIPO (World Intellectual Property Organization – Światowa Organizacja Własności Intelektualnej) jest dowodem na to, że jedynie Tobie przysługuje prawo do znaku.
3. Rejestracja znaku daje możliwość używania charakterystycznego symbolu ®, który przestrzega konkurentów przed bezprawnym używaniem Twoich oznaczeń. Jest też elementem zwiększającym prestiż.
4. Używanie chronionych znaków zwiększa rozpoznawalność Twoich produktów i usług. Pozwala Ci odróżnić się od konkurencji.

W polskim systemie nastąpiły dwie znaczące zmiany. Mają one związek z harmonizacją prawa dotyczącego ochrony własności intelektualnej w całej Unii. – Od grudnia 2015 r. można już zgłaszać do ochrony znaki zawierające nazwę „Polska”. Od 15 kwietnia 2016 r. natomiast prawo ochronne może zostać udzielone na oznaczenia zawierające np. nazwy i herby polskich miejscowości. Urząd Patentowy RP przeszedł z badawczego na sprzeciwowy system rejestracji. Oznacza to np., że UPRP w wyniku przeprowadzonego badania baz nie będzie odmawiał rejestracji znaków podobnych do istniejących i już objętych ochroną. Decyzja należy teraz do podmiotów uprawnionych – to one po ujawnieniu zgłoszonego znaku mogą wnieść sprzeciw. W sytuacjach konfliktowych podmioty mogą też starać się o dojście do porozumienia bez pośrednictwa Urzędu Patentowego. Wystarczy, że w trakcie wyznaczonego okresu ugodowego przekażą nam informację o wyniku negocjacji – dodaje Anna Dachowska. Od końca 2015 r. możliwy stał się również podział prawa ochronnego w przypadku wniesionego sprzeciwu lub unieważnienia obejmującego część towarów i usług.

Polski ustawodawca na razie nie przewidział informowania uprawnionych o nowym zgłoszeniu, które mogłoby w jakiś sposób kolidować z prawem do zarejestrowanego znaku (unijne rozporządzenie zakłada taki obowiązek). Takie powiadomienie otrzymuje jedynie

**Anna Dachowska,
asesor w Urzędzie Patentowym RP:**

Jedną z najistotniejszych zmian, które wprowadza rozporządzenie, jest zniesienie obowiązku graficznej przedstawialności. Dotychczas w całej Unii Europejskiej do-

minował zapis, iż znak towarowy stanowi oznaczenie przedstawione w sposób graficzny lub dające się w sposób graficzny wyrazić. Art. 4 nowego rozporządzenia zawiera nową definicję, która mówi, że znak towarowy może się składać z jakichkolwiek oznaczeń, w szczególności z wyrazów, wzorów, liter, cyfr, barw, kształtu towarów, ich opakowań lub dźwięków. Nowa definicja wprowadza oczywiście liczne ograniczenia, wskazując, iż oznaczenie musi umożliwiać odróżnienie towarów lub usług jednego przedsiębiorstwa od towarów lub usług innych przedsiębiorstw. Musi być przedstawione w rejestrze w sposób umożliwiający właściwym organom i opinii publicznej ustalenie dokładnego przedmiotu ochrony udzielonej właścicielowi tego znaku towarowego.

podmiot zgłaszający. Jeśli zatem mamy zarejestrowane znaki towarowe, musimy sami monitorować nowe zgłoszenia, sprawdzając, czy pojawiają się oznaczenia mogące zagrażać naszemu interesowi. Jeżeli zgłaszający podniesie zarzut nieużywania znaku zarejestrowanego, to na nas również spoczywa obowiązek udowodnienia, że jest inaczej. Na wniesienie sprzeciwu mamy 3 miesiące od daty publikacji nowego zgłoszenia w Biuletynie Urzędu Patentowego.

Łatwiej też będzie zainteresowanym unieważnić prawo do znaku towarowego poprzez zniesienie obowiązku wykazania interesu prawnego. Zniesiono również dwuletni okres karencji na „zapomnienie znaku”. Przypomnijmy, że 10-letnią ochronę na znak towarowy (minimalna opłata za zgłoszenie to 500 zł) można przedłużyć nieokreśloną liczbę razy. Jednakże za każdym razem składa się wnioski i wnosi opłatę (cennik za przedłużenie ochrony). Aby nie zagubić się w meandrach, korzystna może okazać się konsultacja z rzecznikiem patentowym, adwokatem lub radcą prawnym.

Zapach zamiast grafiki?

W UPRP możemy uzyskać ochronę na terytorium naszego kraju. Wraz z poszukiwaniem nowych rynków powoli rośnie liczba zgłoszeń składanych przez polskie podmioty w procedurze międzynarodowej (wybrane kraje spośród 148) oraz regionalnej (ochrona obejmuje całą UE).

System ochrony znaków towarowych na poziomie Unii od 20 lat czekał na nowelizację. Przez kilkanaście lat obowiązywało rozporządzenie nr 40/94 z 20 grudnia 1993 r. ustanawiające instytucję wspólnotowego znaku towarowego i powołujące Urząd ds. Harmonizacji Rynku Wewnętrznego (Office for Harmonization in the Internal Market – w skrócie OHIM), nieznacznie zmienione później przez rozporządzenie nr 207/2009. W tym czasie system wspólnotowych znaków towarowych zyskał ogromną popularność, a OHIM odniósł sukces. Aby dostosować go do zmieniających się warunków rynku wewnętrznego Unii Europejskiej, przez kilka lat Komisja Europejska prowadziła intensywne prace nad pakietem dużych zmian. Pod koniec 2015 r. opublikowano nowe rozporządzenie (2015/2424) oraz dyrektywę (2015/2436).

Nowe przepisy weszły w życie w marcu 2016 r. Zniesienie wymogu graficznej przedstawialności w Unii Europejskiej ma obowiązywać od 1 października 2017 r. Dyrektywa musi być wdrożona do porządku krajowego do stycznia 2019 r. Zniesienie wymogu graficznej przedstawialności zaowocuje – zdaniem ekspertów – większą liczbą zgłoszeń znaków niekonwencjonalnych, tj. m.in. zapachowych, smakowych, dźwiękowych. Warto zauważyć, że w polskim systemie prawnym można było dokonywać rejestracji dźwięków – ochronę uzyskało u nas ok. 20 takich znaków (miały formę zapisu nutowego).

Zmienia się też terminologia. Nazwa OHIM została zastąpiona przez Urząd Unii Europejskiej ds. Własności Intelktualnej (European Union Intellectual Property Office – w skrócie EUIPO). Zamiast „wspólnotowy znak towarowy” będziemy używać określenia „unijny znak towarowy”. – Nowa unijna dyrektywa ma na celu również zbliżenie regulacji w zakresie ochrony własności intelektualnej w państwach członkowskich. Nastąpiło też uszczelnienie systemów celnych, by utrudnić obrót podóbkami i ich tranzyt przez granice Unii – dopowiada Anna Dachowska.

Skrócenie rejestracji do 4 miesięcy powinno się przełożyć na jeszcze większe zainteresowanie procedurą regionalną w EUIPO (polskie podmioty stanowią ok. 4% zgłaszających). Dotychczas można było składać wnioski o ochronę w procedurze regionalnej w Urzędzie Patentowym RP. Ponieważ korzystała z tej możliwości znikoma liczba zgłaszających, pozostaje już tylko droga bezpośrednia.

Jerzy Gontarz

JAK DOKONAĆ REJESTRACJI ZNAKU W UPRP (TZW. PROCEDURA KRAJOWA)

1. Sprawdź, czy istnieją znaki towarowe identyczne lub podobne do tego, które mają być przedmiotem Twojego zgłoszenia. W tym celu przeszukaj następujące bazy: Register Plus dla znaków towarowych i TMview.
2. Dokonaj zgłoszenia znaku towarowego: wypełnij podanie wraz z wykazem towarów i usług według klasyfikacji nicejskiej (TMClass) i wnieś opłatę za zgłoszenie.
3. Twoje zgłoszenie zostanie ujawnione w bazie Register Plus dla znaków towarowych w terminie do 2 miesięcy od daty zgłoszenia.
4. Jeżeli Urząd nie stwierdzi przeszkód rejestracyjnych, Twoje zgłoszenie zostanie opublikowane w Biuletynie Urzędu Patentowego.
5. W terminie 3 miesięcy od daty ogłoszenia w BUP osoby trzecie mogą wnieść sprzeciw wobec Twojego zgłoszenia.
6. W przypadku braku sprzeciwu lub w przypadku wydania ostatecznej decyzji w sprawie sprzeciwu Urząd wyda decyzję o udzieleniu prawa ochronnego lub odmowie udzielenia prawa ochronnego.
7. W przypadku otrzymania decyzji warunkowej dokonaj opłaty za ochronę i publikację.
8. Decyzja zostanie opublikowana w Wiadomościach Urzędu Patentowego.

Źródło: UPRP

EKSPANSJA Z WIZJĄ

1 sierpnia rozpoczyna się nabór projektów w ramach działania 1.15 *Wsparcie kooperacji przedsiębiorstw RPOWZ*. Wsparcie można uzyskać na ekspansję na rynki zagraniczne, kooperację międzynarodową oraz przedsięwzięcia kooperacyjne w kraju. Na konkurs przeznaczona jest kwota 3,76 mln zł.

Promocja gospodarki regionu jest ważnym elementem wsparcia przedsiębiorczości na Pomorzu Zachodnim. Ekspansja zagraniczna stanowi szansę na szybszy rozwój firm z regionu, co w efekcie korzystnie przełoży się na rozwój gospodarczy. W RPOWZ 2014-2020 wsparcie dla firm chcących wejść na zagraniczne rynki przewidziano w ramach priorytetu inwestycyjnego 3a, cel szczegółowy 4: *Lepsze warunki do rozwoju MŚP*. To m.in. pomoc w nawiązywaniu kontaktów gospodarczych z partnerami krajowymi i zagranicznymi, wsparcie w tworzeniu wspólnej oferty rynkowej, udostępnianie informacji o możliwościach kooperacji i warunkach inwestowania na określonych rynkach, formułowanie strategii dotyczącej działań międzynarodowych czy prowadzenie prezentacji dla potencjalnych kontrahentów.

Ekspansja zachodniopomorskich przedsiębiorców na rynkach zagranicznych wspierana była także w poprzednim okresie programowania, lecz w tej perspektywie poprzeczka została zawieszona wyżej. – Przy ocenie projektów będziemy zwracać większą uwagę na wizję. Chcielibyśmy, żeby przedsiębiorcy przekonali nas, że zainteresowanie zagranicznymi rynkami jest elementem strategii ich rozwoju, a nie jednorazową próbą – mówi Piotr Wolski, kierownik Biura ds. Koordynacji Instrumentów Wsparcia w Wydziale Zarządzania Strategicznego. Stąd konieczność sporządzenia strategii ekspansji na rynki zagraniczne. Przygotowanie takiego dokumentu może zostać sfinansowane w ramach bonu na specjalistyczne usługi instytucji otoczenia biznesu (działanie 1.16 *Zwiększenie dostępu do usług Instytucji Otoczenia Biznesu*).

Każdorazowo, przed udzieleniem wsparcia na realizację działań przewidzianych w strategii ekspansji, będzie ona podlegała ocenie jakościowej, w szczególności pod kątem zakładanych rezultatów oraz adekwatności i kompleksowości zaplanowanych w niej działań.

Na co można uzyskać wsparcie?

Ekspert oceniający projekty zwróci uwagę na to, czy firma ma przemyślaną koncepcję na dotarcie do zagranicznych odbiorców ich produktów i usług. – Zdarza się, że firma nadal chce konkurować niskimi kosztami pracy i innymi rozwiązaniami, które może kiedyś były skuteczne, lecz teraz wymagają gruntownej weryfikacji – dodaje Piotr Wolski. Nowością będzie też preferowanie przedsiębiorstw działających w obszarze inteligentnych specjalizacji zidentyfikowanych jako kluczowe dla regionu (zob. artykuł na str. 7).

W ramach działania 1.15 wyszczególniono trzy typy projektów. Pierwszy skierowany jest do MŚP, a dwa następne do instytucji otoczenia biznesu (w tym organizacji zrzeszających przedsiębiorców) i ich partnerstw. W ramach typu 1: *Kompleksowe wsparcie indywidualnych przedsiębiorstw w zakresie ekspansji na rynki zagraniczne* do-

tyczne przedsiębiorstw w zakresie ekspansji na rynki zagraniczne dotacje są przeznaczone **wyłącznie** dla przedsiębiorstw działających w obszarze inteligentnych specjalizacji Pomorza Zachodniego. Przedsiębiorcy będą mogli uzyskać wsparcie m.in. na: przygotowanie prezentacji oferty i udział w imprezach targowo-wystawienniczych, doradztwo w zakresie strategii działań marketingowych oraz koncepcji dostosowania wzorniczego produktów/oferty, wizerunku przedsiębiorcy czy ochrony własności intelektualnej, uzyskanie niezbędnych dokumentów/certyfikatów uprawniających do wprowadzenia produktów lub usług na wybrane rynki docelowe.

Dofinansowanie dla przedsiębiorców w ramach typu 2: *Kompleksowe wsparcie dla grup przedsiębiorstw w zakresie międzynarodowej kooperacji* udzielane będzie za pomocą wykonawcy programu ekspansji. Wykonawca ubiega się o dofinansowanie projektu polegającego na zorganizowaniu programu ekspansji dla grupy zachodniopomorskich przedsiębiorstw, a następnie przekazuje wsparcie w formie bezzwrotnej poszczególnym przedsiębiorcom jako pomoc *de minimis*.

Typ 3: *Organizacja przedsięwzięć kooperacyjnych w kraju* ma na celu zwiększenie skali kooperacji i integracji regionalnych przedsiębiorstw z partnerami krajowymi i zagranicznymi poprzez organizację w województwie spotkań, pokazów, giełd kooperacyjnych dla grupy zachodniopomorskich przedsiębiorstw i ich potencjalnych kooperantów. Priorytetowo będą traktowane przedsięwzięcia towarzyszące imprezom promocyjnym bądź wystawienniczym o charakterze ponadregionalnym. Organizator przedsięwzięcia kooperacyjnego zobowiązany będzie do wykazania, że planowane rezultaty projektu będą wyższe niż potencjalne rezultaty wsparcia udzielonego przedsiębiorstwom indywidualnie. Warunkiem koniecznym będzie transferowanie na drugim poziomie całości wsparcia do uczestników projektu – MŚP oraz zagwarantowanie, że docelowi odbiorcy zostaną wybrani z zachowaniem zasady przejrzystości i równego traktowania.

Przedsiębiorcy i instytucje otoczenia biznesu będą mieć dwa miesiące na złożenie dokumentacji projektowej (zamknięcie konkursu przewidziane jest na 30 września br.). Po wyborze najlepszych projektów, najprawdopodobniej w pierwszej połowie przyszłego roku, rozpocznie się ekspansja zachodniopomorskich firm będących beneficjentami działania 1.15 na zagraniczne rynki.

Andrzej Szoszkiewicz

Całość artykułu dostępna w wersji on-line.

Fot. Konrad Królikowski

WSPARCIE DLA FIRM

Przy wspieraniu przedsiębiorców przede wszystkim kładziemy nacisk na inteligentne specjalizacje województwa zachodniopomorskiego – mówi Piotr Maras*.

Czy w porównaniu do poprzedniej perspektywy dużo się zmieniło?

Przy wspieraniu przedsiębiorców przede wszystkim kładziemy nacisk na inteligentne specjalizacje województwa zachodniopomorskiego. Wspieramy w zdecydowanej większości te branże, które się w nich mieszczą.

Czy wpisywanie się w inteligentne specjalizacje jest wymagane, czy też firmy, które to robią, traktowane są preferencyjnie?

Z wyjątkiem działania 1.6 *Tworzenie miejsc pracy na obszarze Specjalnej Strefy Włączenia* nie będziemy wspierali projektów, które nie mieszczą się w ramach naszych inteligentnych specjalizacji. Przy czym w przeprowadzonym konkursie dla działania 1.5 *Inwestycje przedsiębiorstw wspierające rozwój regionalnych specjalizacji oraz inteligentnych specjalizacji* ograniczyliśmy się wyłącznie do dwóch inteligentnych specjalizacji – „Przemysł metalowo-maszynowy” i „Chemia”. Tylko przedsiębiorstwa, które wpisywały się w jedną z nich, mogły ubiegać się o dofinansowanie.

Czy dużo wniosków złożono w dotychczasowych konkursach?

W większości przypadków kwota, o którą aplikowali wnioskodawcy, przewyższała alokację na konkurs. Tak było w przypadku działań 1.5 i 1.6, gdzie była ona kilkukrotnie wyższa. Nieco inaczej wygląda to w przypadku konkursu dla działania 1.1, typ 1: *Małe Projekty B+R*. Jest to dość specyficzne działanie, ponieważ podzieliliśmy je na dwa etapy. Nabór do pierwszego trwał do końca marca, a do drugiego do końca czerwca.

Co kryje się za sformułowaniem „małe projekty B+R”?

Przedsiębiorcy, którzy do tej pory nie prowadzili współpracy z ośrodkami badawczo-rozwojowymi czy uczelniami na bardzo prostych zasadach mogą ubiegać się o dofinansowanie w wysokości do 50 tys. zł. Środki te mogą przeznaczyć na rozpoczęcie pracy nad pomysłem, który będą wspólnie chcieli przekuć w przedsięwzięcie biznesowe.

Co trzeba zrobić, żeby z tego rozwiązania skorzystać?

Złożyć wniosek o dofinansowanie wraz z załącznikiem w postaci biznesplanu wyłącznie w formie opisowej i oczywiście dokumenty wskazujące na wybranie konkretnej instytucji naukowo-badawczej, z którą chcemy nawiązać współpracę. Liczba dokumentów jest więc mocno ograniczona. Głównym uproszczeniem jest to, że nie wymagamy tu analizy ekonomiczno-finansowej.

A na jakie projekty w typie 2: *Projekty badawczo-rozwojowe przedsiębiorstw wraz z przygotowaniem do wdrożenia w działalności gospodarczej* będzie można pozyskać wsparcie?

Będziemy chcieli wspierać tych, którzy albo już prowadzą, albo planują bardziej zaawansowaną współpracę z ośrodkami naukowo-badawczymi, wymagającą znacznego zaangażowania środków, np. prowadzenia badań prototypowych, rozwojowych. Nabór projektów przewidziany jest na grudzień tego roku. Już teraz mogą powiedzieć, że na pewno nacisk położony będzie na rzeczową, przemyślaną współpracę.

Rozmawiał Krzysztof Orłowski

*dyrektor Wydziału Wdrażania Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego w latach 1.03.2012 – 1.07.2016. Rozmowa przeprowadzona 13 czerwca 2016 r.

Całość artykułu dostępna w wersji on-line.

DOTYCHCZASOWE KONKURSY DLA PRZEDSIĘBIORSTW

działanie 1.5 Inwestycje przedsiębiorstw wspierające rozwój regionalnych specjalizacji oraz inteligentnych specjalizacji, typ 1: Innowacyjne inwestycje przedsiębiorstw

- zakończenie naboru – 18 marca
- łączna liczba złożonych wniosków – 132
- łączna kwota dofinansowania złożonych wniosków – 238 418 546,50 zł
- przewidziana alokacja – 56 400 000 zł

działanie 1.1 Projekty badawczo-rozwojowe przedsiębiorstw, typ 1: Małe projekty B+R

etap I

- zakończenie naboru – 31 marca
- łączna liczba złożonych wniosków – 11
- łączna kwota dofinansowania złożonych wniosków – 450 997,46 zł
- przewidziana alokacja – 940 000 zł

etap II

- zakończenie naboru – 30 czerwca
- łączna liczba złożonych wniosków – 15
- łączna kwota dofinansowania złożonych wniosków – 518 869,59 zł
- przewidziana alokacja – 940 000 zł

PO PIERWSZE: WSPÓŁPRACA

Współpraca przedsiębiorstw z jednostkami naukowymi lub innymi przedsiębiorstwami w zakresie działalności B+R, której efekty wpłyną na wzrost innowacyjności i konkurencyjność przedsiębiorstw, a także zwiększenie nakładów przedsiębiorstw na działalność badawczo-rozwojową – to najistotniejsze wyzwania w budowie gospodarki opartej na postępie technologicznym i innowacjach.

W RPOWZ firmy mogą pozyskać pieniądze na prace badawczo-rozwojowe, jak i na budowę potrzebnej do ich prowadzenia infrastruktury. Paleta rozwiązań obejmuje zarówno nieduże pieniądze na nawiązanie współpracy z uczelnią, większe fundusze na bardziej zaawansowane prace B+R czy wreszcie na infrastrukturę. Oprócz możliwości wyposażenia własnego laboratorium dostępne środki pozwalają na stworzenie wspólnego zaplecza służącego większej grupie firm.

Na działanie 1.1 *Projekty badawczo-rozwojowe przedsiębiorstw* w całym programie zarezerwowanych zostało 29,5 mln euro, z czego na konkurs w tym roku przeznaczono 53,58 mln zł, czyli mniej niż połowę całkowitej alokacji. Zdecydowana większość tej sumy przypadnie na projekty B+R, o które będzie się można ubiegać od grudnia tego roku. Do końca czerwca trwał natomiast nabór na tzw. *Małe projekty B+R* o wartości do 50 tys. zł (działanie 1.1, typ 1). Został on skierowany do mikro-, małych i średnich, a także dużych przedsiębiorstw. Ze wsparcia mogły skorzystać zarówno przedsiębiorstwa rozpoczynające własną działalność badawczo-rozwojową, jak i rozwijające już prowadzoną. Zachętą są m.in. prostsze procedury (zob. rozmowę z Piotrem Marasem, str. 21).

Projekty badawczo-rozwojowe przedsiębiorstw wraz z przygotowaniem do wdrożenia w działalności gospodarczej to drugi typ projektów w ramach tego działania. O dofinansowanie mogą się starać oprócz mikro-, małych, średnich i dużych przedsiębiorstw również partnerstwa naukowo-przemysłowe, w których liderem jest przedsiębiorstwo. Nabór wniosków rozpocznie się w grudniu tego roku, a przewidziana alokacja wynosi 52,64 mln zł.

Na działanie 1.2 *Rozwój infrastruktury B+R w przedsiębiorstwach* przewidziana jest alokacja w wysokości 23,85 mln euro. W tegorocznym konkursie, do którego nabór trwać będzie od 1 sierpnia do 30 września, na dofinansowanie projektów przeznaczono 41,36 mln zł.

– Celem szczegółowym tego działania jest zwiększenie aktywności badawczo-rozwojowej przedsiębiorstw poprzez inwestycje w infrastrukturę B+R. Przedmiotem konkursu jest wybór takich projektów, które w największym stopniu przyczynią się do osiągnięcia tego celu. Dofinansowanie będą mogły otrzymać przedsięwzięcia obejmujące inwestycje w infrastrukturę B+R dla przedsiębiorstw – tłumaczy Piotr Maras.

PRAKTYCZNE RADY DOTYCZĄCE FORMALNEJ STRONY SKŁADANIA WNIOSKÓW

Przed wszystkim należy zapoznać się z dokumentacją konkursową i przestrzegać terminów określonych w regulaminie konkursu. Złożenie dokumentacji aplikacyjnej polega na wypełnieniu **wniosku o dofinansowanie** wraz z załącznikami w wersji elektronicznej w Serwisie Beneficjenta Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego 2014-2020 (LSI2014), dostępnym pod adresem: beneficjent2014.wzp.pl. Najpóźniej w terminie 7 dni od zakończenia naboru należy doręczyć do Instytucji Zarządzającej RPOWZ **pisemny wniosek o przyznanie pomocy**. Wniosek zawierający właściwą sumę kontrolną (indywidualny identyfikator projektu) wnioskodawca musi podpisać zgodnie z obowiązującymi go zasadami reprezentacji.

Na finansowanie infrastruktury również przewidziano dwa typy projektów, w ramach których można ubiegać się o dotację: *Tworzenie i rozwój infrastruktury B+R w przedsiębiorstwach* oraz *Tworzenie i rozwój wspólnej infrastruktury B+R dla przedsiębiorstw*. – Są one skierowane do różnych grup beneficjentów. Pierwszy przeznaczony jest dla mikro-, małych, średnich oraz dużych przedsiębiorstw, natomiast drugi dla instytucji otoczenia biznesu – wyjaśnia Piotr Maras.

W ramach tego działania wsparcie będzie można uzyskać na infrastrukturę zlokalizowaną w województwie zachodniopomorskim, służącą do prowadzenia prac badawczych i rozwojowych. Inwestycje te mają pomóc w poszukiwaniu innowacyjnych rozwiązań w obszarach inteligentnych specjalizacji Pomorza Zachodniego. Inteligentne specjalizacje to nowe narzędzie Unii Europejskiej, które obliguje do identyfikacji obszarów, w których poszczególne regiony państw członkowskich chcą się specjalizować i podnosić swoją konkurencyjność.

W ramach tzw. procesu przedsiębiorczego odkrywania zidentyfikowano pięć Regionalnych Specjalizacji Pomorza Zachodniego. Następnie spośród nich wyłoniono te, które charakteryzuje potencjał i zdolność do tworzenia innowacyjnych rozwiązań społeczno-gospodarczych wykorzystujących wyniki prac badawczo-

-rozwojowych, zwiększenia wartości dodanej oraz podniesienia konkurencyjności przedsiębiorstw na arenie międzynarodowej w perspektywie do 2020 r.

Dla obu typów projektów przewidziano jeden regulamin. Jednakowe będą więc zarówno tryb składania wniosków, jak i procedura oceny. Kto z tych pieniędzy skorzysta? W pierwszym przypadku sprawa jest stosunkowo prosta. Ubiegać się o nie mogą pojedyncze firmy, przede wszystkim MŚP, choć przy spełnieniu pewnych warunków swoje projekty zgłaszać mogą też duże przedsiębiorstwa. Muszą jednak zapewnić w ramach projektu efekt dyfuzji, czyli podzielić się wynikami prac badawczo-rozwojowych ze swoimi kooperantami, członkami klastrów, do których należą itp.

Od kategorii, do której dane przedsiębiorstwo należy, zależy też będzie poziom dofinansowania, jaki można uzyskać. Maksymalnie 35% kosztów kwalifikowanych mogą otrzymać duże przedsiębiorstwa, 45% średnie, a do 55% mikro- i małe firmy. W przypadku projektów dotyczących infrastruktury B+R największą liczbę punktów, zgodnie z przyjętymi kryteriami oceny, można będzie otrzymać m.in. za utworzenie miejsc pracy w dziale B+R, wykazanie przewidywanej wartości wydatków na działalność B+R generowanych w wyniku lub w związku z realizacją projektu oraz wykazanie poziomu dofinansowania niższego niż maksymalny. W przypadku *Małych projektów B+R* dla oceniającego ma znaczenie, czy przyszły beneficjent już wcześniej taką współpracę zawierał, czy też dopiero zamierza ją zacząć. Preferencyjne punkty uzyskują więc te firmy, które nie posiadają doświadczenia we współpracy. Z drugiej strony firmom mającym tego typu doświadczenia w prowadzeniu wspólnych projektów z jednostkami badawczo-rozwojowymi lub posiadających własny dział badawczy często łatwiej jest podjąć decyzję, by skorzystać z tego typu wsparcia. Wynika to z dwóch kwestii – mniejszej konkurencji na poziomie województwa oraz braku „zaporowych” dolnych limitów wartości projektu, na które beneficjenci mogą się starać o dofinansowanie.

Fot. Chroma Stock

W RPOWZ firmy mogą pozyskać pieniądze na nawiązanie współpracy z uczelniami

Barbara Opar, główny specjalista, Biuro ds. Koordynacji Instrumentów Wsparcia w Wydziale Zarządzania Strategicznego:

Występując o wsparcie zarówno w ramach tzw. „Małych projektów B+R”, jak i projektów na infrastrukturę B+R, przedsiębiorca powinien

mieć na uwadze cel, jaki zamierza osiągnąć, wykorzystując wypracowane dzięki pozyskanemu dofinansowaniu wyniki prac badawczo-rozwojowych w swojej działalności. W przypadku wsparcia infrastruktury B+R wnioskodawca jest zobligowany do załączenia agendy badawczej, która powinna zawierać następujące elementy: główne innowacyjne obszary badawcze, indykatory planu prac B+R obejmujący okres trwałości projektu, najważniejsze rezultaty zaplanowanych prac B+R (efekty, jakie zamierza osiągnąć), w tym w szczególności innowacje produktowe lub procesowe. Zakładamy, iż w wyniku oferowanego wsparcia wzrośnie liczba przedsiębiorstw zaangażowanych w poszukiwanie innowacyjnych rozwiązań i tworzenie nowych produktów i usług z wykorzystaniem wynalazków, wzorów przemysłowych czy wzorów użytkowych. Wzrośnie też liczba projektów badawczo-rozwojowych i transferów technologii.

Fot. Marcin Onieńczyk

Jak wygląda sytuacja w przypadku drugiego typu projektów *Tworzenie i rozwój wspólnej infrastruktury B+R dla przedsiębiorstw w działaniu 1.2*? Ważną zmianą w stosunku do tego, co było oferowane w perspektywie 2007-2013, jest możliwość tworzenia wspólnej infrastruktury B+R dla przedsiębiorstw skoncentrowanych wokół danej inteligentnej specjalizacji. Tak więc ryzyko i koszty związane z tą działalnością mogą zostać rozłożone na kilka podmiotów.

W tegorocznym konkursie wnioski mogą składać instytucje otoczenia biznesu, np. organizacje reprezentujące przedsiębiorców, instytucje proinnowacyjne, działające na rzecz innowacyjności, parki technologiczne, uczelniane centra transferu technologii występujące w imieniu przedsiębiorstw. Z pozyskanych pieniędzy będzie można sfinansować wyposażenie specjalistycznych laboratoriów badawczych wykorzystywanych do prowadzenia badań na rzecz przedsiębiorstw zainteresowanych nowymi rozwiązaniami technologicznymi oraz do świadczenia specjalistycznych usług. Starające się o dotację podmioty będą musiały wykazać we wniosku, że na planowaną przez nie infrastrukturę jest zapotrzebowanie ze strony firm technologicznych, np. zgrupowanych w klastrze lub w strefie inwestycyjnej. Z kolei instytucja otoczenia biznesu, która będzie chciała ją budować, musi dowiedzieć, że koszt budowy infrastruktury służącej większej liczbie podmiotów będzie niższy, niż gdyby to firmy (docelowo mające z niej korzystać) chciały ją budować na własną rękę. Dodatkowo we wniosku trzeba zapewnić, że dostęp do niej będzie możliwy na przejrzystych, niedyskryminujących nikogo zasadach.

Krzysztof Orłowski

HARMONOGRAM NABORU WNIOSKÓW O DOFINANSOWANIE DLA RPOWZ 2014-2020 CZERWIEC – SIERPIEŃ 2016 R.

Data rozpoczęcia naboru	Działanie lub poddziałanie	Typ projektu
3 czerwca	9.2 Infrastruktura społeczna	Typ 3: Budowa (w wyjątkowych, uzasadnionych przypadkach), odbudowa, przebudowa, modernizacja i wyposażenie zakładów aktywności zawodowej (ZAZ), w tym: zakup sprzętu i wyposażenia pomagającego osobie niepełnosprawnej w samodzielnym życiu poza zakładem i uczestnictwie w życiu społecznym w środowisku lokalnym oraz przystosowanie pomieszczeń produkcyjnych i pomieszczeń rehabilitacyjnych do potrzeb osób niepełnosprawnych Typ 4: Budowa (w wyjątkowych, uzasadnionych przypadkach), odbudowa, przebudowa, modernizacja i wyposażenie obiektów infrastruktury społecznej służącej aktywizacji społeczno-zawodowej osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym – nie dotyczy mieszkań chronionych, DPS-ów i ZAZ-ów
30 czerwca	2.6 Modernizacja energetyczna obiektów użyteczności publicznej w ramach Strategii ZIT dla Szczecińskiego Obszaru Metropolitalnego	Typ 1: Kompleksowa głęboka modernizacja energetyczna obiektów użyteczności publicznej
30 czerwca	2.8 Modernizacja energetyczna wielorodzinnych budynków mieszkaniowych w ramach Strategii ZIT dla Szczecińskiego Obszaru Metropolitalnego	Typ 1: Kompleksowa głęboka modernizacja energetyczna wielorodzinnych budynków mieszkaniowych
4 lipca	7.6 Wsparcie rozwoju usług społecznych świadczonych w interesie ogólnym	Typ 1: Rozwój usług asystenckich (skierowanych do osób z niepełnosprawnościami) i opiekuńczych (skierowanych do osób niesamodzielnych) Typ 2: Rozwój usług wspierania rodziny i pieczy zastępczej Typ 3: Wsparcie dla świadczenia i rozwoju usług w mieszkaniach wspomaganych, w tym tworzenie miejsc pobytu w nowo tworzonych lub istniejących mieszkaniach wspomaganych dla osób lub rodzin zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym
11 lipca	7.4 Tworzenie miejsc pracy w sektorze ekonomii społecznej m.in. poprzez wsparcie na tworzenie przedsiębiorstw społecznych (w szczególności spółdzielni socjalnych)	Typ 1: Szkolenia, warsztaty, doradztwo, mentoring, coaching, tutoring, współpraca, wizyty studyjne umożliwiające podnoszenie wiedzy i umiejętności potrzebnych do założenia i/lub prowadzenia i/lub rozwijania spółdzielni socjalnej lub przedsiębiorstwa społecznego (w tym nabycie i rozwijanie kompetencji i kwalifikacji zawodowych potrzebnych do pracy w przedsiębiorstwie społecznym i/lub spółdzielni socjalnej, adekwatnie do potrzeb i roli danej osoby w przedsiębiorstwie społecznym) Typ 2: Przyznanie środków finansowych dla spółdzielni socjalnej lub przedsiębiorstwa społecznego na stworzenie miejsca pracy Typ 3: Wsparcie pomostowe
1 sierpnia	1.2 Rozwój infrastruktury B+R w przedsiębiorstwach	Typ 1: Tworzenie i rozwój infrastruktury B+R w przedsiębiorstwach Typ 2: Tworzenie i rozwój wspólnej infrastruktury B+R dla przedsiębiorstw
1 sierpnia	1.15 Wsparcie kooperacji przedsiębiorstw	Typ 1: Kompleksowe wsparcie indywidualnych przedsiębiorstw w zakresie ekspansji na rynki zagraniczne Typ 2: Kompleksowe wsparcie dla grup przedsiębiorstw w zakresie międzynarodowej kooperacji Typ 3: Organizacja przedsięwzięć kooperacyjnych w kraju
1 sierpnia	2.1 Zrównoważona multimodalna mobilność miejska i działania adaptacyjne łagodzące zmiany klimatu	Typ 1: Budowa, przebudowa obiektów/systemu infrastruktury zintegrowanego systemu transportu publicznego w celu ograniczenia ruchu drogowego w centrach miast Typ 2: Zakup lub modernizacja niskoemisyjnego taboru transportu miejskiego
1 sierpnia	4.9 Rozwój zasobów endogenicznych	Typ 1: Wsparcie projektów z zakresu infrastruktury turystyki aktywnej i uzdrowiskowej, bazującej na endogenicznych potencjałach obszaru, mającej charakter prozatrudnieniowy
1 sierpnia	9.1 Infrastruktura zdrowia	Typ 1: Budowa (w wyjątkowych, uzasadnionych przypadkach), przebudowa, modernizacja obiektów ochrony zdrowia

PUNKTY INFORMACYJNE FUNDUSZY EUROPEJSKICH

INFOLINIA: **800 34 55 34**

www.rpo.wzp.pl

